4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995 ՈՒՐԲԱԹ # 148 (902)

Ազգ

Azg
armenian daily

Հարձակում թուրքական կազմակերպության վրա Փարիզում

Վեց մարդ տուժել է օգոստոսի 3-ի գիշերը Փարիզում թուրքական մշակութաբարեգործական ասոցիացիայի վրա կատարված հարձակման հետեւանքով: Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, շենքը, որտեղ գտնվում է ասոցիացիան, երեք անհայտ անձինք հրկիզող խառնուրդով շշեր են նետել: Հարձակվողներին հաջողվել է փախչել: Առայժմ ոչ մի ահաբեկչական կազմակերպություն չի ստանձնել հանցագործության պատասխանատվությունը:

[illegible]

«Էրին» փոթորկահողմը ավերներ է գործում Ֆլորիդայում

Արեւադարձային «Էրին» կոչվող փոթորկահողմը Ատլանտյան օվկիանոսում երեկ 2 նավ ընկղմելուց հետո երեկոյան ներխուժեց Ֆլորիդա, որտեղ սկսեց ավերներ գործել: Մասնավորապես, փոթորկի պատճառով 1 միլիոն մարդ զրկվեց էլեկտրական հոսանքից: Փոթորկահողմը այժմ սպառնում է Մեքսիկայի ծովածոցին:

ՀՌԱԿ

Ռ. Միրզախանյան. «Կուսակցությունը բարդ, դրական զարգացման մեջ է»

- ՀՌԱԿ վարչության երեք անդամների համատեղ հայտարարությունը եկավ լրացնելու այն շարքը, որի սկիզբը դրվեց անցած տարի, երբ կուսակցության քաղաքական ղեկավարության որոշ անդամներ դուրս են գալիս Ձեր դեմ, տալով ՀՌԱԿ-ի գործունեության բացասական գնահատական, եւ այն կապելով Ձեր անձի հետ, կամ էլ թողնելով ՀՌԱԿ շարքերը, ստեղծում նոր կուսակցություն: Դուք ինքներդ զգում եք Ձեր բաժին մեղքը կուսակցության պառակտվածության հարցում:

- Ես համամիտ չեմ Ձեր հարցի մեջ առկա մի շարք բնորոշումներին եւ գնահատականներին: Նախ, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը իր գործունեության ընթացքում որեւէ պառակտման չի ենթարկվել: Այն, որ նախկինում ՀՌԱԿ քաղաքական ղեկավարության մաս կազմող որոշ անձեր դուրս եկան, դա բնորոշ է ոչ միայն ՀՌԱԿ-ին, այլեւ Հայաստանում գործող մյուս քաղաքական ուժերին: Որպես օրինակ ես կարող եմ բերել Հայոց համազգային շարժումը: Բայց դա պառակտում չի նշանակում, որովհետեւ անցումային ժամանակահատվածում դա բնական երեւույթ է: Եվ եթե որեւէ կուսակցության մեջ նման երեւույթ չի կատարվում, ապա թույլ տվեք կասկածել, որ տվյալ քաղաքական միավորումը լուրջ է, եւ իր երկրի մեջ ազդեցիկ կառույցներ ունի: Իմ պատասխանից թող տպավորություն չստեղծվի, որ մենք դա խրախուսում ենք եւ գնահատում որպես դրական երեւույթ: Ավելին, միշտ տհաճ է կորցնել գործընկերներ, եթե նույնիսկ նրանց հետ ունես գաղափարախոսական կամ այլ բնույթի տարաձայնություններ: Ինչ վերաբերում է վերջին հայտարարությանը, ապա նրանք չեն հրաժարվում կուսակցության անդամակցությունից, այլ կասեցնում իրենց գործունեությունը հանրապետական վարչության կազմում: Այդ առումով էլ ես համամիտ չեմ, որ այս ամենը ներկայացվի իբրեւ մի շղթա: Քանի որ մոտ 1,5 տարի առաջ մենք կուսակցությունից հեռացրեցինք 3 հոգու: Դա չընկալվեց երկու տասնյակ մարդկանց կողմից եւ նրանք էլ հեռացան: Դրանից մի քանի ամիս անց կուսակցությունից հեռանալու մասին հայտարարեցին եւս 2 նախկին խորհրդարանական խմբակցության անդամներ: Այս երեք պարագաներում կա լուրջ տարբերություն: Բացի այդ, եթե այլ կուսակցություններում նման փոփոխությունների մասին իմանում ենք որոշ ժամանակ անց, ապա վերջին հայտարարության հեղինակներն իրենց պարտքն են համարում կարեւորելով իրենց անձը, այդ հայտարարությունը տարածել տեղական լրատվական միջոցներով: Ես դեմ չեմ այդ ձեւին, բայց ուզում եմ Ձեր ուշադրությունը հրավիրել, որ նման պարագայում մեծ երեւութականություն է հաղորդվում բնական երեւույթին: Ի դեպ, վերջին 1,5 տարում ՀՌԱԿ-ում 2,5 անգամ թվական աճ է արձանագրվել: Դա ավելի կարեւոր է, քան մի քանի հոգու դուրս գալը կամ անդամակցությունը կասեցնելը:

Տես # էջ 2

ՂԱՐԱԲԱՂ

Հայկական բանակը որպես տարանջատիչ ուժ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Սեփ. թղթակից, Ստեփանակերտ

«Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման որեւէ փուլում ԼՂՀ եւ Ադրբեջանի զորքերին տարանջատող ուժի դերում կարող է հանդես գալ նաեւ Հայաստանի Հանրապետության բանակը»: Այս մասին «Ազգի» թղթակցին ասաց ԼՂՀ արտաքին գործոց նախարար Արկադի Ղուկասյանը: Հայկական զորքերը, ըստ նախարարի, ավելի հուսալի են, քան մեկ այլ պետության զինված ուժերը ԼՂՀ բնակչության անվտանգությունը եւ հանրապետության սահմանների պաշտպանությունն ապահովելու իմաստով:

Բացի այդ, հաշվի առնելով Ղարաբաղի բնակչության սակավությունը եւ երկրամասի ռելիեֆի առանձնահատկությունները, Ղարաբաղը, արտգործնախարարի կարծիքով, կարող է դիմել մեկ այլ պետության զինված օգնության ցուցաբերելու խնդրանքով: Նրա խոսքերով, օրերս Բաքվում կայացած բանակ-

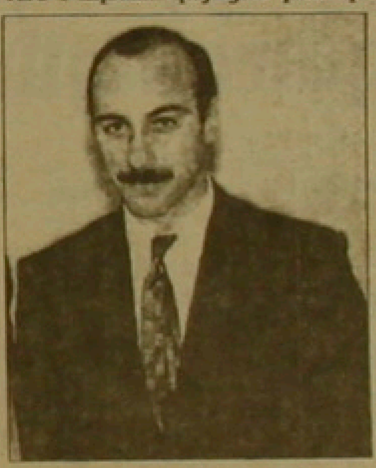

ցությունների ընթացքում ԼՂՀ պատվիրակության կողմից առաջ քաշվեցին միջնորդների համար անսպասելի տարբեր, մասնավորապես ԼՂՀ անվտանգության առնչությամբ Հայաստանի պատասխանատվությունը, որի անհրաժեշտության մասին արտահայտվել է ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ԵԱՀԿ պատվիրակության հետ վերջերս Ստեփանակերտում անցկացված հանդիպման ժամանակ: Այդ պատասխանատվությունը, Ղուկասյանի վկայությամբ, կդրսեւորվի տարբեր պարագաներում, օրինակ, երբ Ադրբեջանը հարձակվի ԼՂՀ-ի վրա. Հայաստանին տրվում է մանդատ, որը նրան իրավունք է վերապահում պաշտպանել Ղարաբաղի անվտանգությունը: «Կարծում եմ, նշեց Ա. Ղուկասյանը, որ Հայաստանի ներկայության գաղափարը ընդունվեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի բոլոր անդամների կողմից»:

Արտաքին գործոց նախարարը տեղեկացրեց, որ միջնորդները ընդունում են ԼՂՀ ինքնապաշտպանության իրավունքը, որ բխում է ՄԱԿ-ի 51-րդ հոդվածից:

ՍԱՄՈՒԼ

«Շրջան»-ի տպագրումը դադարեցվել է ներկուսակցական նկատառումներով

«Շրջան» շաբաթաթերթի տպագրության դադարեցման հիմնական պատճառը ոչ թե ֆինանսական է, այլ ներկուսակցական: Ըստ խմբագրությանը հայտնի հավաստի աղբյուրների, հուլիսի 17-ին «Շրջանի» հերթական համարը լույս չի տեսել, ոչ թե տնտեսական ծանր կացության, այլ նախորդ օրը «Ազգային պետություն» կուսակցության խորհրդի ընդունած որոշման պատճառով: Ըստ այդ որոշման «Շրջանի» գլխավոր խմբագիր Վահան Իշխանյանը հեռացվել է իր զբաղեցրած պաշտոնից, եւ նրա փոխարեն խմբագիր է նշանակվել Անդրանիկ Ոսկանյանը, որը ժամանակին վարել է «Անդրադարձ» հեռուստահաղորդումը, աշխատել է հեռուստատեսության երիտասարդական հաղորդումների խմբագրությունում: Ամենայն հավանականությամբ, «Շրջանի» հերթական համարը նոր խմբագրությամբ լույս կտեսնի 1,5-2 ամիս անց:

ԱՄՆ

Սենատը հաստատեց Ջոզեֆ Պրեսելին եւ ԱՊՀ մյուս դեսպաններին

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՄԻԱՐՔ: Օգոստոսի 1-ին ԱՄՆ-ի Սենատը հաստատեց Լեռնային Ղարաբաղում, ինչպես նաեւ ԱՊՀ երկրներում Քլինթոնի կողմից նշանակված դիվանագիտական ներկայացուցիչներին, հաղորդեցին [illegible] Հայկական [illegible] մամլո կենտրոնում: Լեռնային Ղարաբաղում ԱՄՆ հատուկ ներկայացուցիչ է նշանակվել (դեսպանի պաշտոնում) Ջոզեֆ Ա. Պրեսելը, որն առաջ աշխատել է Ան[illegible]այի, Մոսկվայի, Բելգրադի, [illegible]անիայի եւ Փարիզի դիվանագիտական ներկայացուցչություններում: Դեսպանը գիտի ռուսերեն, [illegible]ռաներեն, գերմաներեն, թուրքերեն [illegible] սերբա-խորվաթերեն: Սենատի [illegible]լսումներում դեսպան Պրեսելը [illegible] հայտարարեց. «Իմ նշանակումը Ղարաբաղյան հակամարտության [illegible]ուծմանը ԱՄՆ-ի ներգրավվելու [illegible]ապացույցն է»: Վարչակարգը համոզված է, որ լավ հնարավորություններ կան առաջիկա մի քանի ամսում այս հակամարտությունը կարգավորելու համար: Պրեսելը հիշատակեց այս խնդրում ԱՄՆ-ի երկու առանձնահատուկ շահերի մասին: Առաջինը ադրբեջանական նավթի մշակման շուրջ ամերիկյան ֆիրմաների խոշորագույն պայմանագիրն է: Երկրորդը ԱՄՆ-ում հայկական սփյուռքի առկայությունը: Անդրադառնալով նավթամուղի խնդրին, Պրեսելը հայտարարեց. «Ես չեմ կարծում, թե նավթամուղն ի վիճակի է նպաստել Լեռնային Ղարաբաղում տեղի ունեցող հակամարտության կարգավորմանը: Սակայն գտնում եմ, որ քաղաքական կարգավորումը դրականորեն կազդի տնտեսական իրավիճակի եւ նավթամուղի հարցի վրա»: Նույն օրը Սենատը հաստատեց ԱՄՆ-ի դեսպաններ. ԱՊՀ-ում Ջեյմս Քոլինզին, Վրաստանում Ուիլյամ Քորտնիին եւ Ուզբեկստանում Սթենլի Էսկադերոյին:

Ֆահդ թագավորն ազատեց նավթի նախարարին

ՌԻԱԴ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՏԱՍ: Սաուդյան Արաբիայի թագավոր Ֆահդը պաշտոնազրկեց իր նախարարներից Հիշամ Նազերին, որ 1986 թ.-ից ի վեր ղեկավարում էր երկրի նավթարդյունաբերությունը: Նրա հետ ազատվեցին նույն բնագավառի բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, նպատակ ունենալով երկրի գլխավոր արդյունաբերական այդ ճյուղի հետագա զարգացումը: Թագավորը նախարար նշանակեց Ալի Ի. Նաիմին:

Չինաստանն արտաքսում է 2 ամերիկացի սպայի

ՊԵԿԻՆ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՏԱՍ: Չինաստանի կառավարությունը 24 ժամվա ընթացքում երկրից դուրս գալու հրաման արձակեց ամերիկյան օդուժի երկու սպաների դեմ, նրանց մեղադրելով լրտեսության մեջ: Ու թեեւ ամերիկյան կողմը խիստ պատասխան տվեց, թե երկու սպաները «արտոնված այց էին կատարում» Չինաստանում, չինական պաշտոնական աղբյուրները նշեցին, որ նրանք ձերբակալվել են երկրի հարավարեւելյան ափերում գտնվող զինվորական տարածքում նկարահանման գործիքներով: Միջադեպը խոստանում է առավել եւս սրել երկու երկրների միջեւ մարդու իրավունքների եւ Տայվանի հարցով առանց այն էլ լարված հարաբերությունները:

Վերաբնակներն ընդդեմ Ռաբինի

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՏԱՍ: 3-րդ օրն է փողոցային ընդհարումները շարունակվում են հրեա վերաբնակների եւ իսրայելական ոստիկանության միջեւ: Վերաբնակները բողոքի ցույցերով փորձում են ճնշում բանեցնել վարչապետ Ռաբինի կառավարության վրա հրաժարվելու պաղեստինցիներին Արեւմտյան ափում նոր հողեր զիջելուց: Նրանք Ռամալլահ եւ Նաբլուս քաղաքների մոտ գրավել են նոր բլուրներ եւ ձեռնարկել բնակեցման աշխատանքներ: Վարչապետ Ռաբինի կարծիքով, այդ բնակեցումները «ֆիկցիա» են: Նա խոստացավ մինչեւ վերջ պայքարել բողոքողների դեմ:

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

ՆԱՏՕ-ն 100 հազար զինվոր է ուղարկելու Բոսնիա

Ռադովան Կարաջիչը ներկայացրեց սերբական բանակի հիմնական խնդիրները

ՆԱՏՕ-ն ծրագրում է Բոսնիա ուղարկել 100000 զինվոր, 300 ինքնաթիռ եւ 100-ից ավել ուղղաթիռ բոսնիացի սերբերի բանակը ջախջախելու համար: Այս մասին հաղորդեց չորեքշաբթի օրը Բելգրադի «Տելեգրաֆ» շաբաթաթերթը՝ վկայակոչելով Հարավսլավիայի հետախուզության աղբյուրները: Այդ աղբյուրների համաձայն, «[illegible]» կոչվող ծրագիրը ընդունվել է ԱՄՆ-ի, Անգլիայի եւ Ֆրանսիայի Լոնդոնում անցյալ շաբաթ կայացած հանդիպման ժամանակ: Առաջին փուլում նախատեսվում են Սերբական Հանրապետության կենսականորեն կարեւոր օբյեկտների զանգվածային ռմբակոծումներ, որից հետո գործողության մեջ կմտնեն ՆԱՏՕ-ի ցամաքային եւ հետեւակային զորքերը, որոնց խնդիրն է վերջնականապես կաթվածահար անել բոսնիացի սերբերի դիմադրությունը: Չհաղորդելով գործողությունն սկսելու ժամկետի մասին, շաբաթաթերթը հաստատում է, որ Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը եւ Սերբիայի նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչը ծանոթացել են այս ծրագրին, եւ այն արժանացել է նրանց հավանությանը:

Երեկ բոսնիական սերբերի առաջնորդ Ռադովան Կարաջիչը ներկայացրեց

ռազմական հակամարտության գոտում սերբական բանակի մոտակա գլխավոր խնդիրները, որոնց համաձայն առաջնահերթ պետք է ազատագրվեն խորվաթների կողմից բռնազավթված Բոսանսկո Գրահովո եւ Գլամոչ քաղաքները, իսկ այնուհետեւ կրաինական սերբերի բանակի հետ համատեղ Դինարի լեռնային շրջանում գրավված սերբական տարածքները: Սերբական բանակը կձեռնարկի նաեւ միջոցներ Կրաինայի մայրաքաղաք Կնինի շրջապատումը վերացնելու համար:

[illegible], սերբ. աղբյուրներ

Հույն-կիպրական պաշտպանական դոկտրինան արագորեն իրագործվում է

ԱԹԵՆՔ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հույն-կիպրական միասնական պաշտպանական դոկտրինան արդեն արմատավորվել է հելլենական գիտակցության մեջ, իսկ դրա իրականացումն ընթանում է արագ տեմպերով», հայտարարեց Հունաստանի պաշտպանության նախարար Գերասիմոս Արսենիսը Նիկոսիայից Աթենք մեկնելուց առաջ, հաղորդում է «Հունաստանի ձայն» ռադիոկայանը:

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԿ

Ռ. Միրզախանյան. «Կուսակցությունը բարդ, դրական զարգացման մեջ է»

Սկիզբը էջ 1

— **Շատ է խոսվում, որ կուսակցության վիճակը վատ է, ներքին ընթացքներ են հասունանում: Պատրա՞ստ եք հրաժարվելու կուսակցության ղեկավարի պաշտոնից, եթե զգաք, որ այդ ներքին շփոթությունը կապված է Ձեր անձի հետ:**

— Վերջին ամիսներին ՀՌԱԿ-ում տեղի չեն ունենում ներքին տագնապալից երեւույթներ: Ինչ վերաբերում է ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետի հրաժարականին, ապա այն արված է կանոնադրական ձեւով: ՀՌԱԿ 4-րդ պատգամավորական ժողովը, որը կայացավ այս թվականի ապրիլի վերջին, ընտրել է վարչություն, վերջինս ինձ միաձայն ընտրել է ատենապետ: Եվ որպես ատենապետ ես կրում եմ այն պատասխանատվության մասը կուսակցությունում տեղի ունեցող երեւույթների, որոնք ինձ տրված են կանոնադրությամբ: Ի դեպ, ՀՌԱԿ-ի կանոնադրությունը այնպիսին է, որ մենք կոլեգիալ ղեկավարվող կուսակցություն ենք: Ես ցավում եմ եւ պատասխանատու եմ ՀՌԱԿ-ի բոլոր անհաջողությունների համար եւ նաեւ մեծագույն հպարտություն եմ զգում ՀՌԱԿ-ի բոլոր հաջողությունների համար: Իմ գնահատականը կարող է սուբյեկտիվ թվալ, բաղդատված ընտրությունների արդյունքների հետ, սակայն ուզում եմ ասել անկեղծորեն, որ նոր կառույցների ստեղծումը, նրանց հետագա ամրապնդումը ցույց են տալիս, որ կուսակցությունը վերելք է ապրում: Դրա արդյունքը քաղաքացիների շրջանում մենք կզգանք բավականին շուտ, երբ չլինեն մեծ խոչընդոտներ:

— **Որո՞նք են լուրջ խոչընդոտները, անձերի պակասը, թե՞…**

— Ոչ, դա գործադիր իշխանության որոշակի ներկայացուցիչների ինչ-որ տեղ հաջողակ փորձերն են՝ ներազդել մեր ներկուսակցական զարգացման վրա: Իհարկե, ունենալով անհատներ, որոնք ոչ միայն հեշտությամբ այդ ներգործությանը ենթարկվում են, այլեւ հաճախ իրենք իրենց առաջարկում այդ ներգործությունը կրելու համար, առաջանում են որոշ դժվարություններ, որոնք ժամանակի ընթացքում կհաղթահարվեն:

— **Հիմնական պատճառը կուսակցության անդամների, ոչ ամբողջությամբ, գաղափարապես ոչ հասուն լինե՞լն է, եւ ոչ թե ամբիցիաներին ծառայե՞լն է, թե՞ ավելի խորքային է եւ կրում է իշխանությունների ազդեցությունը:**

— Ես չէի բաժանի մեր կողմից նշված երկու պատճառները: Թե մեկն է, թե երկրորդը, կա նաեւ երրորդը, չորրորդը: Պատճառները բազմաբնույթ են: Եվ ի տարբերություն հայաստանյան հեղինակների, ես նրանց որեւէ որակավորում չեմ տալիս: Նրանց մարդկայնորեն կարելի է հասկանալ: Նրանցից երկուսը կորցրել են իրենց պատգամավորական կարգավիճակը: Եվ համոզված նրանց քաղաքական շրջապատը ասում է, որ մեր պատճառը ՀՌԱԿ-ի ներկա քաղաքականությունն է, նրա ղեկավար անձի հանգամանքն է, թե չէ այդ պարագայում իրենք կպահպանեին իրենց պատգամավորական աթոռը: Դա էլ նրանց որոշակի գործողությունների է մղում: Նույնիսկ հորինվում են ուրիշ բաներ, որոնք չեն համապատասխանում իրականությանը: Որովհետեւ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը իր պատգամավորներից որեւէ մեկին երբեւիցե չի պարտադրել, որ սեփական համոզմանը առնչվող որեւէ գործընթացի դեմ քվեարկի:

— **Անդրադառնալով հանրաքվեին պետք է ասել, որ ՀՌԱԿ-ը այդպես էլ միանշանակ «այո» կամ «ոչ» չասաց, եւ շատ հակասական կարծիք ստեղծվեց կուսակցության վերաբերյալ եւ իմ կարծիքով, պարտության պատճառներից մեկն էլ հենց այդ էր:**

— Ծիվացյալ պարտության մի պատճառ կա: Դա տեղեկատվական առումով այն ծայրերի անհամապատասխանությունն է, որ մենք հավաքել ենք վավեր ու անվավեր ճանաչված քվեաթերթիկների իրական ու կեղծված քանակը: Այնպես որ պետական լրատվական միջոցների կողմից առաջին օրերին հաղորդված տվյալները ավելի էին համապատասխանում իրականությանը: Մեր կարծիքը Սահմանադրության հարցում հստակ էր: Ուղղակի ուրիշ խնդիր կար, որ կուսակցության քաղաքական ղեկավարության մեջ կային մարդիկ, որոնք չէին արտահայտում կուսակցության քաղաքական որոշման դիրքորոշումը Սահմանադրության հարցում: Նրանք կարող էին շատ երկար խոսել հեռուստատեսությամբ կամ ռադիոյով եւ այնպիսի տպավորություն կարող էր ստեղծվել, թե ՀՌԱԿ-ը միայն «այո» է ասում Սահմանադրությանը: Եվ դա խաբկանք լուրջ շփոթ էր առաջացնում: Իսկ ՀՌԱԿ-ը ասում է, որ եթե չեք կարդացել Սահմանադրությունը, եւ «այո»-ն, եւ «ոչ»-ը ջնջեք: Դրանից ավելի կոնկրետ չենք ասել: Իսկ նրանք, ովքեր կարդացել են, նրանց համար նշել ենք այն երեք հիմնական թերությունները եւ տվել մեր բացատրությունները: Ամբողջ ողբերգությունն այն էր, որ Սահմանադրությունը դրեցին համաժողովրդական հանրաքվեի: Եվ այն, որ մենք ասում էինք եւ «այո»-ն ջնջել, եւ «ոչ»-ը, դա ոչ այնքան «ոչ» էր եւ ոչ այնքան «այո» էր Սահմանադրության նախագծին, որքան նրա ընդունման ձեւին: Ինչո՞ւ Հայաստանի քաղաքացին պետք է կուրորեն հավատար մտավորականներին, ՀՀՇ-ին կամ դաշնակներին: Չէ՞ որ նա է որոշում ընդունում, թե ինչ հիմնական օրենքով պետք է ապրի: Եվ դա այն դեպքում, երբ ժողովրդի 90-95 տոկոսը, նույնիսկ «Հանրապետություն» բլոկի շատ պատգամավորներ, այդպես էլ չեն կարդացել Սահմանադրությունը:

— **Բայց, այնուամենայնիվ հասարակ ընտրողի համար այդքան էլ հստակ չէր:**

— Իհարկե, շատ ավելի հստակ կլիներ, երբ «այո» կամ «ոչ» ասեինք: Դա դարձել է մեր քաղաքական կյանքի հոգեբանությունը: Այդ հոգեբանությունը հիմք դրեց հենց Սահմանադրությունը հանրաքվեի դնելը:

— **Այժմ ինչպիսին են ձեր հարաբերությունները իշխանությունների եւ մյուս կուսակցությունների հետ: Իրո՞ք գժտվել եք բոլորի հետ:**

— Իհարկե ոչ: Մենք շատ որոշակի հարաբերություններ ենք պահում բոլոր ընդդիմադիր կուսակցությունների հետ: Մեր կեցվածքային տարբերությունները ԱԺՄ-ի հետ ընդգծել ենք անցած տարիների ընթացքում: Մնացած քաղաքական ուժերի՝ ԱԻՄ-ի, համայնավարների, ազգային-ժողովրդավարական կուսակցության եւ մյուս հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների հետ մեր սերտ հարաբերակցվում ենք: Կվերածվե՞ն դրանք համագործակցության, ցույց կտա ժամանակը: Դրա համար պետք է գաղափարախոսական կամ կեցվածքային ընդհանրություն: Բայց նման հնարավորությունը չեմ բացառում իրական շուկայական տնտեսություն ընդունող քաղաքական ուժերի հետ:

Խնդիրն այն է, որ իսկապես կուսակցության մեջ եղել են մարդիկ, որոնք ուզում են ոչ թե ծառայել կուսակցությանը, այլ իրենց անհատական խնդիրների լուծման համար ծառայեցնել կուսակցությունը:

— **Դուք ինքներդ նման նպատակ չե՞ք հետապնդում:**

— Ոչ: Որովհետեւ ես կարող էի, որպես վարչության անդամ ճնշել, որ կուսակցությունն այնպիսի գիծ որդեգրեր, որ գնալով ոչ ընդունելի փոխզիջման իր գաղափարախոսության եւ քաղաքական կեցվածքի հետ, անձամբ ինձ կտրվեին որոշակի պաշտոնական արտոնություններ:

— **ՀՌԱԿ-ը Հայաստանում զգո՞ւմ է կուսակցական լիդերների պակաս: Այսինքն, եթե չլինի Ռուբեն Միրզախանյանը, ո՞վ կլինի նրա փոխարեն:**

— Ինձ փոխարինողներ կգտնվեն: Այնուամենայնիվ զգում ենք լիդերների պակաս: Եվ ոչ միայն ՀՌԱԿ-ում:

— **Ո՞րն է պատճառը:**

— Սկզբնական կառույցներում աշխատանքի պակասը: Լիդերների պատրաստումը պետք է սկսել տեղական օղակներից եւ ոչ թե Կենտրոնական խորհրդից: Դա ցույց տվեց նաեւ մեր դառը փորձը, երբ նախկին նոմենկլատուրային կոմունիստները, նախկին ՀՀՇ-ականները դառնում էին ռամկավար եւ ներկայանում որպես լիդեր: Տեսանք, թե դա ինչի հանգեցրեց եւ մեզ, եւ դաշնակցությանը:

— **Դուք էլ եք կոմերիտմիությունից եկել Ռամկավար ազատական կուսակցություն:**

— Ես կոմերիտմիությունում նույն կարգավիճակն եմ ունեցել, ինչ որ դուք, եւ միլիոնավոր երիտասարդներ. ընդամենը ՀամԼԿԵՄ անդամ եմ եղել, եւ դպրոցում եղել եմ քարտուղար: Համալսարանում սովորելիս եղել եմ միջազգային ուսանողական բարեկամության ակումբի նախագահ: Ազատված կոմերիտական աշխատանքի երբեք չեմ եղել: Համալսարանն ավարտելուց հետո անցել եմ դասախոսական աշխատանքի: 1990-ին ընտրվել եմ ֆակուլտետի դեկան:

— **Ինչպե՞ս եք հիմա գնահատում կուսակցության վիճակը:**

— Կուսակցությունը գտնվում է բարդ, որոշ հարցերում հակասական եւ այնուամենայնիվ, դրական զարգացման մեջ:

Զրույցը վարեց
ՏԱԹԵՎ ԱՍԱՏՐՅԱՆԸ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Օրենսդիրն օրենքի դեմ

«Մամուլի եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցների մասին» ՀՀ օրենքը անկախ պետականության օրոք ընդունված առաջին իրավական ակտերից է, որը լավ թե վատ, այնուամենայնիվ գործում է մինչ օրս: Թեեւ որոշ ձեւակերպումներ անորոշ են եւ կիսատ (օրինակ թիվ 28 հոդվածի 3 կետ), բայցեւայնպես, հիմնական դրույթներով, օրենքը, կարծում ենք, կարող է ծառայել մամուլի ազատության կայացմանը: Զավեշտալի է, որ նման «ծառայությունը» հնարավոր է ապահովել միայն օրենքին հետեւելու դեպքում: Մինչդեռ, Հանրապետության Գերագույն խորհրդի անդամ Գայանե Սարուխանյանը օգոստոսի 2-ի իր հայտարարությամբ (ազգի օգնությամբ փոխել «Ազգ» թերթը) կամա թե ակամա փորձեց վերածնել գրաքննության գաղափարը: Անձնավորելու միտում բնավ չկա, փաստն այն է, որ օրենսդիր իշխանության ներկայացուցիչը անտեսում է նույն իշխանության ծնունդը հանդիսացող իրավական փաստաթուղթը: Հիշյալ օրենքի թիվ 2 հոդվածում կարդում ենք. «ՀՀ մամուլը եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներն ազատ են, գրաքննության չեն ենթարկվում»: Նման մոտեցումը համահունչ է նաեւ միջազգային լրատվական կանոններին. օրենքի համար միեւնույն է թե «լավ», թե «վատ» մամուլը, ճիշտ այն սկզբունքով, որով ընտանիքները «լավի» եւ «վատի» չեն բաժանվում:

Օրենք ընդունող անձը, որը ցանկություն ունի վերափոխել մամուլը, ծանոթ չէ սեփական օրենքին: Հուսով ենք, որ վերը նշվածը չի ընկալվի իբրեւ ծեծված եւ անիմաստ անվանարկում անձնական տեսանկյունով: Բերվածը սոսկ իրավաբանական փաստ է:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Չգիտենք ինչը հերքել

«Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր.

Ձեր խմբագրած թերթի հուլիսի 11-ի թիվ 130-ում «Տխուր գյուղը», հուլիսի 12-ի թիվ 131-ում «Շրջգործկոմի նախագահի հետագա բանավեճը ընդդիմադիրների հետ» եւ հուլիսի 18-ի թիվ 135-ում «Կորուսյալ հայրենիքի մասին» հոդվածներում խեղաթյուրվել է իրականությունը, վիրավորանք հասցվել շրջանի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին, շրջանի գործադիր իշխանություններին, հասարակական կազմակերպություններին եւ շրջխորհրդի գործկոմի նախագահ Զավեն Սարգսյանին:

Նկատի ունենալով, որ այդ հոդվածները ոտնահարում են մարդու, քաղաքացու եւ ղեկավարի պատիվն ու արժանապատվությունը, խնդրում եմ մամուլի մասին օրենքի համաձայն, եռօրյա ժամկետում հերքում տպագրել Ձեր թերթում:

Ռ. Հովհաննիսյան
[illegible] թիվ 119 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար

Վերեւում նույնությամբ հրատարակելով մեզ հասցեագրված նամակը, ուզում ենք անկեղծ տարակուսանք հայտնել՝ խմբագրությունում ոչ մի կերպ չկարողացանք հասկանալ, թե նամակագիրն ի՞նչ է պահանջում մեզնից. հերքո՞ւմ՝ բայց ի՞նչը հերքել, ո՞ր փաստը հերքել եւ ինչպե՞ս հերքել: Խոստովանենք նաեւ, որ ոչ մի կերպ չկարողացանք հասկանալ, թե իրավաբանորեն ի՞նչ կապ ունի ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը «շրջանի գործադիր իշխանությունների, հասարակական կազմակերպությունների եւ շրջխորհրդի գործկոմի նախագահ պարոն Զավեն Սարգսյանի» հետ, որ որոշել է ոչ միայն իր ներկայացրած հանձնաժողովի, այլեւ վերոնշյալների փոխարեն էլ … վիրավորվել մեզնից: Այդ երբվանի՞ց է ընտրական հանձնաժողովի մի ներկայացուցիչ միաժամանակ ներկայացնում իրարից անկախ այդքան մարմինների եւ անձանց: Սա եւս մի փաստ չէ՞ արդյոք, որ ճիշտ ենք եղել մեր նյութը «Տխուր գյուղը» վերնագրելիս, որ նամակագրի իսկ հուշելով կարող ենք այսուհետ կոչել «Տխուր շրջանը»:

Բարի երթ «Զարկերակին»

Հայաստանյան մամուլի ընտանիքին միացավ նաեւ «Զարկերակ» շաբաթաթերթը, որի անդրանիկ համարը լույս տեսավ օգոստոսի 2-ին: Հայաստանի վաճառականների միության պաշտոնաթերթի գլխավոր խմբագիրն է «Ազգի» նախկին աշխատակից Հովսեփ Պողոսյանը:

«Ազգի» հրատարակչական ծառայությունում ձեւավորված շաբաթաթերթին մենք ցանկանում ենք եռանդ, հարատեւություն, հատկապես տնտեսական բարեփոխումների ու ազատական հարաբերությունների անցման այս ժամանակաշրջանում, երբ նման բնույթի հրատարակությունները դառնում են խիստ անհրաժեշտ:

«Ազգ»

«Կանայք հայոց աշխարհի»-ն ընդդեմ ԿԸՀ-ի, որն այդպես էլ չներկայացավ դատարան

Օգոստոսի 3-ին Արաբկիրի ժողդատարանը լսեց «Կանայք հայոց աշխարհի» հասարակական քաղաքական կազմակերպության հայցադիմումը, որ ներկայացրել էր կազմակերպության նախագահ Ժաննա Մանուկյանը:

Մայիսի 25-ին Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցելու նպատակով հավաքված ստորագրությունները ներկայացնելու համար սահմանված ժամկետում կազմակերպությունը ԿԸՀ էր ներկայացրել 23 պատգամաբերիկ՝ 11009 ստորագրություններով: Կազմակերպության գրանցումը (գրանցման վերջին ժամկետը հունիսի 10-ն էր) անընդհատ հետաձգվում էր: Ի վերջո նրանց հավաստիացրել էին, թե կազմակերպության գրանցման խնդիրը կքննարկվի հունիսի 9-ին: Սակայն հունիսի 8-ի նիստում հապճեպորեն, առանց ապահովելու կազմակերպության ներկայացուցչի մասնակցությունը (վերջինս նախազգուշացրել էր, որ պատրաստ չէ ներկայանալու հունիսի 8-ի նիստին), որոշում էր ընդունվել չգրանցել կազմակերպությունն այն հիմնավորմամբ, թե ներկայացված ստորագրություններից 385-ը անվավեր են ճանաչված:

Քանի որ ստորագրությունները ԿԸՀ ներկայացվելուց առաջ մանրամասն ստուգվել էին կազմակերպության պատասխանատուների կողմից, գանգատաբեր Ժաննա Մանուկյանի խորին համոզմամբ, պատգամաբերիկներում չէին կարող լինել նշված քվով (385) անվավեր ստորագրություններ: Ուստի Ժաննա Մանուկյանը պահանջում էր ապացուցել այդ ստորագրությունների կեղծ կամ անվավեր լինելը:

Պատասխանող կողմը դատական նիստին չէր ներկայացել, փոխարենն ուղարկել էր իր դատապաշտպան Անահիտ Եղիազարյանին: Վերջինս առաջարկեց, ընդհատելով նիստը, սպասել 10-15 րոպե, որի ընթացքում դատարան կներկայանան ԿԸՀ ներկայացուցիչները՝ հիմնավորելու ստորագրությունների անվավերությունը:

Սակայն, պատասխանող կողմն այդպես էլ չներկայացավ, եւ դատավարությունը հետաձգվեց մինչեւ հաջորդ երկուշաբթի...

Լ. Պ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ տառատեսերը ՊԱՒԷԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Երեւանի պետհամալսարանի Իջեւանի մասնաճյուղի կառավարության գիտակցումը երջանկում բոլորն ունեին, սկսած երգչախմբի ղեկավար Ջեմմա Անանյանից, երջանային «Իջեւան» թերթի խմբագիր Վլադիմիր Փիրումյանից ու պատմաբանասեր Ռուբեն Օհանյանից, վերջացրած լրագրող բարեկամիս Ռոբերտ Սիմոնյանի հարեւան վարող Վանիկով ու մասնաճյուղի այս տարվա երջանավարտ Սոֆյա Վերանյանով: Բազմաթիվ մարդկանց հետ զրույցներից եւ այն տպավորությունն ստացա, որ բոլորի, այսպես ասենք, «տեղական հայրենասիրության» զգացումները խիստ վիրավորված էին հատկապես պրն. Փաշինյանի մի անզգույշ արտահայտությունից: Նա գրել էր, թե «Իջեւանը հարուստ է ոչ միայն փառավոր անցյալով, այլեւ... գեղեցիկ աղջիկներով...»: Սրա մեջ մարդիկ վիրավորական ակնարկ էին տեսնում իջեւանցի կանանց ու աղջիկների հասցեին: Ես համաձայն եմ, որ Իջեւանում կերտվող պատմություն հենց այդպես հիմնավորապես էլ ընկալվել է:

Ինչ վերաբերում է բուն կրթօջախի ներսում տիրող «ընկալական» բարքերին, ապա այդ հարցում միանշանակ վերաբերմունք չկար: Այս հոդվածում արդեն հիշատակված Սոֆյա Վերանյանն, օրինակ, գտնում էր, որ նման վարկաբեկիչ լուրերը հիմնականում դուրս են գալիս բթամիտ ու ծույլ ուսանողներից, որ մասնաճյուղում դասավանդողները, առանց բացառության, վերին աստիճանի բարյացակամ են ուսանողների նկատմամբ, եւ իմ նրանց կողմից դրամ վերցնելու մասին դեռեւս չի կարող խոսվել: Կային նաեւ այնպիսիները, որ այս կարծիքին չէին եւ պնդում էին, թե «դրամաշորթությունը մասնաճյուղի մեջ անագին մարդիկ խրախուսել են», սակայն դժար է ասել, որ ոչ մեկը ոչ մի կոնկրետ օրինակ չէր նշում. անհասցե մեղադրանք է, որ շրջանառում է նույնման անվան «ուսանողի դասախոսների», սակայն նախկին հասարակություն է» վերնագրով իր հրապարակման մեջ պրն. Ն. Փաշինյանը գրել է, թե «Իջեւանի քոլեջը ոչ թե բարձրագույն ուսումնական հաստատություն է, ինչպես անհամապատասխան ներկայացրել է պարոն Կարոյանը, այլ միջնակարգ մասնագիտական»:

Իրականում այդպես չէ. Իջեւանի «քոլեջ-համալսարանը» հենց սկզբից էլ չի եղել միջնակարգ մասնագիտական հաստատություն, այլ տարածաշրջանային երկրորդ աստիճանի քոլեջ, որն ունեցել է բակալավրիատ, այսինքն եղել է բարձրագույն կրթության առաջին աստիճան տվող մի կրթօջախ: Համապատասխան նման սխալը, թե ռեւ, հետեւանք է այն բանի, որ մեզանում առայժմ այնքան էլ հասկանալի չէ «քոլեջ» տերմինի բառը, որը, ինչպես պրն. Կարոյանն էր նշում, բառացիորեն նշանակում է «դպրոց»: Իսկ դպրոցները, ինչպես գիտենք, տարբեր են լինում՝ տարրական, միջնակարգ, հասակ, բարձրագ-

ԳՈՐԾՈՒՂՈՒՄ ԻՋԵՎԱՆ

Լրագրողը լրագրողի հետքերով

Երեւանի պետական համալսարանի Իջեւանի մասնաճյուղով հետաքրքրվելու պատճառը վերջին երջանկում «Լրագիր» թերթում այդ կրթօջախի մասին Նիկոլ Փաշինյանի հրապարակած հոդվածներն էին: Դրանք, մեղմ ասած, բացասական հոդվածներ էին, որոնց վերաբերյալ մասնաճյուղի ռեկտոր Համլետ Կարոյանը «Ազգի» խմբագրությանն է ներկայացրել իր հերքումը այն պատճառաբանությամբ, թե «Լրագիրը» հրաժարվել է հրապարակել: Ես, իհարկե, ինձ իրավունք չեմ վերապահում եզրակացություններ անել, թե որքանո՞վ է իրավացի կամ անիրավացի «Լրագրի» աշխատակիցը: Ի վերջո, կրթօջախի եւ նրա կոլեկտիվի հասցեին առաջ քաշված մեղադրանքները հաստատելը նրա իսկ հոգսն է: Իմ նպատակը սոսկ ստացած տպավորությունների ընթերցողին հայտնելն է...

ջեւանցի կանայք ու աղջիկները իսկապես գեղեցիկ են, բայց նաեւ առաքինի, ազնվաբարո, աշխատասեր, հայրենասեր, իրենց հող ու ջրին, իրենց տուն ու հանդին, դաշտ ու անտառին կապված: Քանի՞ տարի է երջանը ենթակա է թուրք-ազերիների սահմանային խախտումներին, եւ այդ մանկահասակ հայուհիները հերոսաբար տանում են սահմանամերձ երջանի բնակչության բաժին ընկած անհանդուրժելի դժվարությունները, զրկանքները, պատմության հետ ուսանողներն լսել են ավերի հրասայլերի հարձակումները սահմանամերձ գյուղերի ու բնակավայրերի վրա, ողբացել 64 զոհվածների մահը եւ ողջ են ճերմակել կովողներին, այժմ էլ իրենց ներկայությամբ նպաստում են ողջ տարածաշրջանում այնտեղի ոգեղեն մթնոլորտի ձեւավորմանը, որն անհնարին անկարելի է դարձնում բռնամոլ անհնազանդության փչում անգամ մի՛տն անգամ: Չեմ ուզում հավատալ, թե իմ երիտասարդ գործընկերը բարեմն դիտավորությամբ է ունեցել վիրավորելու իր իսկ համերկրացի աղջիկների արժանապատվությունը, սակայն, ցավոք, արտահայտվում է... բոլորին: Որքանո՞վ ժողովրդական բանահյուսություն է սա եւ որքանո՞վ համապատասխանում իրողության, չեմ կարող ասել, սակայն մեր ո՞ր բուհի մասին այդպիսի խոսակցություններ չեն երջում: Երբ ելնենք այն հայեցակետից, որ «առանց կրակի ծուխ չի լինում», ապա կարող ենք սոսկ իրավապահ մարմինների ուշադրությունը հրավիրել Երեւանի պետհամալսարանի Իջեւանի մասնաճյուղից նույնպես «բխող» այդ «ծխի» վրա:

Ի դեպ, այդ թեման շոշափվել է իմ եւ մասնաճյուղի ռեկտոր, ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Համլետ Կարոյանի զրույցում, որի համառոտ շարադրանքը կներկայացնենք «Ազգի» ընթերցողներին թերթի առաջիկա համարում մասնաճյուղի մասին առավել ամբողջական տեղեկատվություն տալու նպատակով: Իսկ այժմ անդրադառնամ մի խնդրի եւս, որը ցավալի էր ընկալվել Իջեւանում:

«Լրագրի» հուլիսի 14-ի համարում զետեղված «Իջեւանի քոլեջ-համալսարանը Հայաստանում անհ-գույն... ՀՀ կառավարության 1994 թ. սեպտեմբերի 19-ի թիվ 440 որոշմամբ այդ ուսումնական անվանումը փոխված է. եւ Իջեւանում ոչ մի «քոլեջ» էլ գոյություն չունի: Կառավարության նույն որոշմամբ կրթօջախը կրում է «Երեւանի պետհամալսարանի մասնաճյուղ» պաշտոնական անվանումը, եւ այն, անկասկած, պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատության կարգավիճակ ունի, ինչպես իր մայր բուհը, եւ նրա տված դիպլոմը համարժեք է պետհամալսարանի դիպլոմին:

Չեմ կարծում, թե պրն. Փաշինյանը դիտավորությամբ է «իջեցրել» պետհամալսարանի մասնաճյուղի կարգավիճակը, բայց, անշուշտ, նրա հրապարակումը հանիրավի հարվածել է կրթօջախի հեղինակությանը նաեւ այս հարցում, իսկ դա անհարկավոր է եւ սարք է սխալ կերպով բարոյական, ընդհանրապես լրագրողին «դավաճանության» ու «զրկածության» մեջ մեղադրելը: Կարծում եմ հասկանալի է, որ իմ այս հրապարակումը միջադեպը կհամարի սպառված:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՌԵՊԼԻԿ

Փափախչիների աշխատանքը ձեռնտու է ոչ միայն իրենց

...փետրվարյան մի ցուրտ օր Նորքի զանգված մեկնող թիվ 26 երթուղային ավտոբուսի վարորդը զլանեց դուռ բացել խցկվածներին. «Մայրամուտ, ժամը 7:30-ից երեկոյան գինը 40 դրամ ա»: Ընտանի էին սկսված դժգոհությունները ու լուսանքը, որ բարձրացին անհայտ հասցեատիրոջ գլխին: Սակայն եղան եւ այլ մեկնաբանություններ, որոնց իմաստը զուգեն տրամաբանությունից մոտ էր: Այն, թե ձմեռվա այս ժամին, փսանգավոր, սառն ի վեր ճանապարհով երթեւեկելը վարորդներից հավելյալ նյարդեր ու էներգիա է պահանջում: Ընդունենք, լսենք, համոզված լինելով, որ սեզոնային միջոցառում է, նման վանք այդ ամիսներին փափախչիները ավելի ուժեղ էին սեղմում ուղեւորների կոկորդը:

Այժմ, երբ հասարակական տրանսպորտի դժվարությունների տեսակետից ոչ մի տարբերություն չկա ժ. 16-ից ու ժ. 20-ի միջեւ, երբ նոր-նոր ժ. 9-ին է սկսում մթնել, ի՞նչ պատճառաբանությամբ է ուժի մեջ մնում հիշված ժամանակավոր սակագինը: Ասենլացնենք, որ մութն ընկնելուց հետո հասարակական տրանսպորտը դադարեցնում է աշխատանքը, ասես ինչ-որ պայմանավորվածությամբ ամբողջովին զիջելով ասպարեզը փափախչիներին: Դե ինչ արած: Չեն, չեն բացառությամբ կեղտոտ, մաքրված թուր դեմքով, լեփ-լեցուն, անրեւ շարժվող, ընկերների նստած, երջանկացված նույնակի շփոթների եւ 2–3 ուղեկիցներով, անընդհատ ծխող, հոսպայլին երջանկություններով ու զազրախոսությամբ այդ մարդիկ ուղեւորներին զզվանք են առաջացնում: Էլ չենք կարող զանց առնել փափախչիների ճախրանքն ավելի անտանելի դարձնող պորտա-մարթա նույնաձեւ համատարած երաժշտության մասին (ներեցեք «երաժշտություն» անվան համար): Փափախչիներին ձեռնտու է իրենց աշխատանքը: Նրանք նույնիսկ երկարացնում են իրենց երթուղին ավելի շատ ուղեւոր հավաքելու ակնկալիքով: Այսպես, Հաղթանակի կամրջից մինչեւ Գործարանային թաղամասը մեկնում են Գարեգին Նժդեհի հրապարակից, նաեւ մետրոյի «Գործարանային» կայարանի ճշգրտությամբ: Նորքի զանգված նաեւ Կենտրոնական հանրախանութի շուկայի կանգառից: Երբ տրանսպորտի նախարարությունը առանց մի կողմ թողնելու կարեւորագույն խնդիրները, ժողովրդի առաջ պատասխանատու լինելու հարցը մտածություն չէր (ումի՞ց սովորեր), հասարակական կարգի պահպանության, կառավարական մյուս օղակների եւ չգիտեմ էլ ում համագործակցությամբ, հարկերի, զանազան հնարավոր լծակների գործադրմամբ զանկանար կարգի հրավիրել փափախչիներին, իջեցներ երթեւեկության արժեքը, ապա այս համբերատար ժողովրդի անձնական դառնությունը մի փոքր պակասած կլիներ:

Հնարավո՞ր է: Լիովին: Իսկ դա համատեղելն չի ավելանում արդեն չորրորդ տարին: Ուրեմն միակ եզրակացությունը, ինչ որ մեկի, կամ մի խմբի մարդկանց ոչ մի դրությամբ ձեռնտու չէ դադարել փափախչիների շահերին: Մինչեւ ե՞րբ:

Ռ. ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ԴԱՏ

Ներողություն կխնդրի՞ «Գոլոսը»

Օգոստոսի 2-ին Սպանդարյանի ժողդատարանում սկսվեց ՀՀՇ վարչության նախագահ Տեր Հուսիկ Լազարյանի «Գոլոս Արմենիի» խմբագրության եւ թերթի մեկնաբան Մարինա Գրիգորյանի դեմ ներկայացրած հայցի քննությունը: Դատավարության առիթ էր ծառայել «Գոլոս Արմենիի» թերթի հուլիսի 8-ի համարում տպագրված «Ֆինիտա լյա լյա» հոդվածը, որտեղ նշվել է. «Պետական հզոր մեքենան, օգտագործելով բացարձակապես իր բոլոր լծակները եւ հնարավորությունները, չունենալով միջոցների սղության խնդիր (որոշ գնահատականների համաձայն ՀՀՇ-ն նախընտրական պայքարում ծախսել է կես միլիոն դոլլար), ճանաչելով ոչ մի խոչընդոտ, ոչ մի արգելք, ոչ ամոթ, ոչ խիղճ, հանդգնորեն, լկտիաբար ծաղրելով անցյալ ամբողջ հանրապետությունով մեկ, չթողնելով ազնվության եւ արդարության փոքրիկ իսկ շանս: Օրենքի անհամար խախտումները, կաշառակերությունը, շանտաժը, սպառնալիքները, խտրականությունը, անցանկալի մարդկանցից ազատվելը... եւ այլն, եւ այլն, բացարձակապես անթաքույց կերպով ամեն ինչ գործի էր դրված սեփական անպատժելիության հստակ գիտակցությամբ»:

ՀՀՇ վարչությունը հանձին իր նախագահի ակնկալում էր դատական ճանապարհով որոշակի հստակություն մտցնել իրեն վերաբերող մեղադրանքների մեջ, ապացուցել, որ դրանք չեն համապատասխանում իրականությանը եւ «Գոլոսի» թղթակցին պարտավորեցնել իր թերթի միջոցով ներողություն խնդրել հրապարակված տեղեկատվության համար:

Հենց սկզբում դատարանի դահլիճում բանավեճ ծավալվեց այն հարցի շուրջ, թե «Գոլոս Արմենիի» գլխավոր խմբագիր Ֆլորա Նախշքարյանն իբրեւ պատասխանող կողմ պե՞տք է մասնակցի դատավարությանը, թե՞ ոչ: Բանն այն է, որ նա դատական նիստին մասնակցելու պաշտոնական հրավեր չէր ստացել: Այնուամենայնիվ, դատարանի նախագահությամբ, տիկին Նախշքարյանը ճանաչվեց իբրեւ հարակից պատասխանող կողմ:

Այնուհետեւ միջնորդությամբ ելույթ ունեցավ դատապաշտպան Մարինե Ղալաչյանը, որը հայտարարեց, թե ՀՀՇ վարչությունը կարող էր առաջնորդվել մամուլի մասին օրենքի 24-րդ հոդվածով եւ դիմել ոչ թե ժողդատարանին, այլ ուղղակի խմբագրությանը: Նա մեջբերեց օրենքը, որտեղ ասվում է, որ խմբագրության հրապարակված լուրը նշված կարգով եւ նշված ժամկետում հերքելուց հրաժարվելու դեպքում քաղաքացին կամ կազմակերպությունը իրավունք ունի դիմել դատարանին: Դատապաշտպանի պնդմամբ դատարանը կարող էր հայցը թողնել առանց քննության:

Երկարատեւ բանավեճից հետո ժողդատավոր Ռուբեն Բալաբանյանը հայտարարեց, որ «միջնորդությունը չի բխում գործող օրենսդրությունից, քանի որ 24-րդ հոդվածը սահմանում է իրավունք եւ ոչ թե պարտականություն: Քաղաքացու բացառիկ իրավունքն է ընտրություն կատարել՝ ո՞ւմ դիմել՝ խմբագրությա՞նը, թե՞ ժողդատարանին»:

Դատարանն ի վերջո անցավ գործի քննությանը: Հայցվոր կողմը՝ ՀՀՇ վարչության իրավաբանական բաժնի պետ Զորիկ Հովհաննիսյանն իր ելույթում ասաց. «Հուլիսի 8-ի «Գոլոս Արմենիի» համարում «Ի՞նչ աղբարկղի համար, թե՞ աղբարկղ թղթերի համար» հոդվածում նշվում է, որ ՀՀՇ-ն նախընտրական արշավի ժամանակ կատարել է 500 հազար ամերիկյան դոլլարի ծախս, եւ որ հանրապետությունում ընտրությունների օրը ամենուր կիրառել է շանտաժ, ահաբեկում, չի թողնվել ազնվության ոչ մի շանս: Այս իմաստով մենք գտնում ենք, որ սա կազմակերպության պատվի եւ արժանապատվության վիրավորանքի հարց է, որովհետեւ կազմակերպությունը լավ գիտեր եւ լավ էր պաշտպանում օրենքի տառն այն առումով, որ իր կողմից առաջադրված յուրաքանչյուր թեկնածուի համար չպետք է կատարեր այնքան ծախս, որը գերազանցեր նվազագույն աշխատավարձի 500-պատիկը: Մեր հաշվարկներով, կազմակերպության ծախսերը նույնիսկ դրա կեսը մասն էլ չեն կազմում, ասաց Հովհաննիսյանը, անհասկանալի է, թե ինչի հիման վրա է թերթը հրապարակել այդ տեղեկությունը»:

Ելույթին հաջորդեց դատապաշտպանի հարցը.

– Դուք հավանաբար վատ եք հասկանում ռուսերեն, այո՞:

– Ոչ, ես լավ եմ հասկանում:

– Այդ դեպքում ինչու՞ եք շփոթում «урна» բառը աղբարկղի հետ: Հայերենում այդ բառը նաեւ քվեատուփ է թարգմանվում: Բացի այդ, դա հոդվածի խորագիրն է, ոչ թե վերնագիրը:

Պահանջվեց բարգմանչի ներկայություն:

Այնուհետեւ խոսքը տրվեց Մարինա Գրիգորյանին, որը հայտարարեց, թե ինքը հոդվածում մեջբերված թվի վերաբերյալ ճշտում անելու անկնալինով դիմել է ՀՀՇ մամուլի կենտրոնին եւ հաշվապահությանը, սակայն հրաժարվել են իրեն որեւէ տեղեկություն տրամադրել: Այդ պատճառով ինքն օգտվել է այլ աղբյուրներից: Կես միլիոն դոլլարի տեղեկատվության համար հիմք է ծառայել «Փաստ» գործակալության տարածած լուրը, որը տպագրվել է հանրապետության մի շարք թերթերում: Օգտագործել է նաեւ անկախ դիտորդների հայտնած կարծիքները:

Ինչ վերաբերում է հայցի այն կետին, թե հոդվածում անհիմն մեղադրանքներ են ներկայացվել ՀՀՇ-ի հասցեին այն կապակցությամբ, որ նա ընտրությունների օրը կատարել է անթիվ անհամար խախտումներ, ապա Մարինա Գրիգորյանը հայտարարեց, որ մեղադրանքները հասցեագրված են ոչ թե ՀՀՇ-ին, այլ պետական մեքենային: Մեջբերվեց նաեւ Տեր Հուսիկ Լազարյանի «Առավոտ» թերթին տված հարցազրույցից մի հատված, որտեղ ՀՀՇ վարչության նախագահը նշել է. «Հասարակական գիտակցության մեջ արմատացած այն կարծիքը, թե ՀՀՇ-ն նույնացել է կառավարության եւ իշխանության այլ կառույցների հետ, կամ կուսակցության մենիշխանության տարիների դասիշխանության տրոպայիսար մտածողության մնացուկ է»: Այսպիսով, եւ հայցվոր, եւ պատասխանող կողմերն ընդունեցին, որ ՀՀՇ-ն պետական մեքենա չէ: Այնուամենայնիվ Զորիկ Հովհաննիսյանը պնդեց, որ ՀՀՇ-ն հոդվածը դիտում է իր արժանապատվությունը խոցող հրապարակում, քանի որ կազմակերպությունը մասնակցել է ընտրություններին, ուրեմն եւ իրեն վերագրվում է պատիվ պահանջելու իրավունքը:

Այս ոգով վերոհիշյալ ծայրը չերեւացող վեճ ծավալվեց: Ի վերջո, ժողդատավորը հայացքն ուղղելով Զորիկ Հովհաննիսյանին, ասաց. «ծեծումներ» կասարել. «ՀՀՇ-ն ժամանակին կարողացավ իր եսեւից տանել ժողովրդին, փոխել երկրի հասարակական կարգը, ինչպես մի ժամանակ արել էր կոմկուսը: Այդ իսկ պատճառով պետության հասցեին հնչած որեւէ մեղադրանք չի կարող չշահագրգռել եւ չկպչել ՀՀՇ-ին»:

Այս խոսքերը հիմք ընդունելով, դատապաշտպանը հայտարարեց, որ ժողդատավոր Բալաբանյանը փորձում է մեկնաբանություններ տալ հայցվոր կողմի փոխարեն, եւ պահանջեց նրա բացարկը, ինչը, բնականաբար, մերժվեց ժողդատավորի կողմից:

Ի վերջո երկար եւ հոգնեցուցիչ բանավեճից հետո դատարանը վճռեց դատական հաջորդ նիստին, որը կկայանա օգոստոսի 10-ին, պատասխանող կողմին հանձնարարել իբրեւ վկա հրավիրել այսպես կոչված անկախ դիտորդներից մի քանիսին եւ այն լրագրողին, որի վկայակոչած թվերի վրա էլ հենվել է «Գոլոսի» թղթակիցը:

Հայցվոր կողմին հանձնարարվեց դատարանին ներկայացնել նախընտրական արշավում ՀՀՇ-ի կատարած ծախսերի թիվը:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

պատմին

Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին միջազգային ասպարեզում հայկական հարցի վերարծարծումը արեւմտյան հայերի ու ինքնավարության մեջ հայ ազգային կուսակցական շրջաններում: Մեծ տերությունների ներքին հակասությունների եւ աշխարհաքաղաքական անտեղյակ աշխարհայացքի հայությունը հաստատուն խանդավառ ճանաչեց դեպի Արեւմտյան պատերազմի տարիներին վերջին բերված ժողովրդի վերջին բեկորները: Թուրքական յաթաղանը ու մոլորվեց արեւմտահայերի հազարավոր հայրենիքը: Անտանտայի տերությունների խոստումները դատարկ ու փուչ էին:

Հակահայկական դրամայի վերջին արարները տեղի ունեցան Կիլիկիայում՝ հարձակողական գործողություններ վարելու համար: Դրան զուգահեռ Կիլիկիայի պաշտպանելության հարցում նորից սրվել էին անգլո-ֆրանսիական հակասությունները: Բանը հասավ այնտեղ, որ 1920 թ. առաջին կեսին Լորդը Անգլիայի արտաքին գործերի նախարարը հայտարարեց, որ Կիլիկիան պետք է վերադարձվի Թուրքիային: Անգլո-ֆրանսիական հակամարտությունը օգնում է քեմալականներին եւ ծանրացնում կիլիկիահայության վիճակը:

Այնուհանդերձ, 1920 թ. ամռանը Կիլիկիայի սարեր ժամերում նոր հայկական հանրապետության հռչակումը: Ժխտեն հասկանալի 1920 թ. օգոստոսի 4-ին, ճիշտ այսօր, Ադանայում Կիլիկիայի հայկական հանրապետության հռչակումն էր այն պահին, երբ Թարաֆը երգակառավարությունը ցրվում է: Ֆրանսիական իշխանությունները խզում են հարաբերությունները հայ գործիչների հետ, իսկ 1920 թ. սեպտեմբերին լուծարվում է ներարկվում Հայկական լեգեոնը, որի կազմակերպման բնույթը Ֆրանսիան խոստացել էր Կիլիկիայում ստեղծել հայկական ինքնավար օջախ: Դա պայմանավորված էր այն բանով, որ 1920 թ. աշնանից Ֆրանսիան որդեգրում է նոր գիծ իր արեւելյան քաղաքականության մեջ եւ սիրաշահում քեմալականներին: Իսկ 1921 թ. այդ երկու պետերը սաս լրման արտաքնապես: Թուրքերը ավերեցին Կիլիկիան, իսկ Ֆրանսիան իր ներկայացուցիչ Ֆրանկլեն Բույոնի միջոցով Անկարայի քեմալականների հետ բանակցելով: Ըստ նախնական համաձայնության Թուրքիան ստացավ Կիլիկիան եւ Սիրիայի մի մասը, փոխարենը ֆրանսիացիներին

Կիլիկիայի միօրյա անկախության հռչակման 75-ամյակը

կիլիկյան, որ դեռեւս Ո-րդ դարի վերջերին հայերը ստեղծել էին իշխանությունների առաջին ասպեկտը, որը հետագայում վերածվել պետության պատմության մեջ հայերի մնաց Կիլիկիայի հայկական թագավորության անունով:

Առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքում Մերձավոր Արեւելքում անգլո-ֆրանսիական զորքերի կազմում գործում էր Հայկական լեգեոնը (շուրջ 2000 մարդ), որի կատարած կարեւոր դերը 1918 թ. սեպտեմբերի 10-ին Արարայի (Պաղեստին) ճակատամարտում տարած հաղթանակում բարձրաձայն խոստովանել է անգլիական գեներալ Ալենբին:

Թուրքիայի պարտությունը պատերազմում նպաստեց այն բանին, որ տարագրված հայության զգալի մասը վերադարձավ Կիլիկիա, որտեղ սկսեցին հաստատվել եւ ...։ Կյանքը հետզհետե աշխուժացավ, եւ Կիլիկիան վերստին հայաշունչ դարձավ: Օրակարգում դրված է Կիլիկիայում հայկական ինքնավարության վերականգնման հարցը, որին համառորեն ձգտում էին հայ ազգային քաղաքական կուսակցությունները: Հայոց ազգային շրջաններ այդ ծրագիրը իրագործելու հույսը կապում էին Ֆրանսիայի եւ ֆրանսիական զինված ուժերի հետ: 1919 թ. մայիսին Կիլիկիա է ժամանում ֆրանսիական ներկայացուցիչ գնդապետ Բրեմոնը, որը թեեւ հայասերի համբավ ուներ, սակայն կապված է հայկական ինքնուրույն կառավարման ստեղծելու խնդրի անմիջականը: Հայկական լեգեոնի ներկայությունը եւ մի շարք նորաստեղծ գործոններ կարծես խոսում էին դեպի Կիլիկիայում հայոց պետականության հանգրվան ստեղծելու օգտին: Այս նորաստեղծ ռոմով 1919 թ. հունիսին Փարիզում Պողոս Նուբարի գլխավորած Ազգային պատվիրակությունը իր ներկայացուցիչ Միհրան Տամատյանին ուղարկում է Կիլիկիա: Նույն այդ ժամանակահատվածում Թուրքիայում մեծ թափ առավ քեմալական շարժումը իր հարվածը ուղղում է ֆրանսիացիների դեմ՝ ձգտելով եւ վերցնել Սիրիան եւ Կիլիկիան: Կիլիկիահայության գլխին նորից կախվում է թուրքական ջարդի սպառնալիքը: Թուրք-ֆրանսիական ընդհարման ժամանակ հայերը մարտնչեցին ֆրանսիացիների կազմում եւ կռվեցին զենքը ձեռքին: Հերոսական էր հատկապես 1920 թ. Հաճընի ինքնապաշտպանությունը, 7 ամիս եւ 8 օր տեւած կռվից հետո թուրքական ուժերը: Քաղաքը ընկավ, եւ 10 հազար բնակիչների մեծամասնության մասը զոհվեց:

Կիլիկիայում ֆրանսիական ռեժիմի ... ավարտվում էր

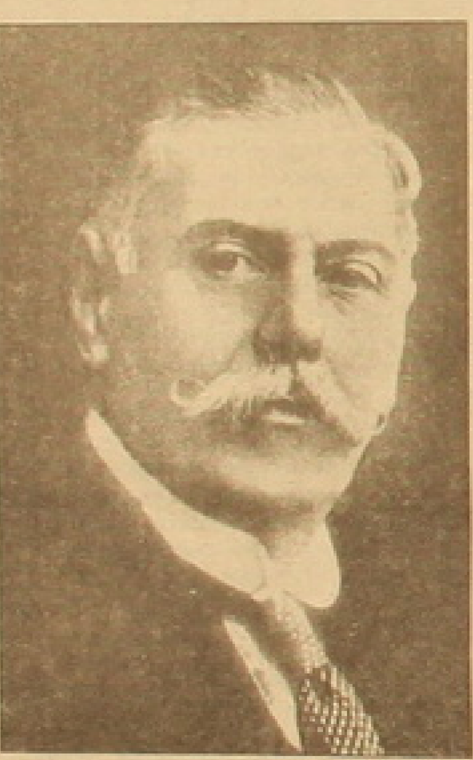

Միհրան Տամատյան

ղասխած էր թուրքական զորքերով: Օգոստոսի 4-ի առավոտյան Կիլիկիայի Միջհամայնքային արտակարգ խորհրդի նիստում հանդիսավորությամբ եւ անօրինական խանդավառության մթնոլորտում պաշտոնապես հռչակվեց Կիլիկիայի անկախությունը թուրքական վարչակարգից: Անկախության մասին հաղորդվեց Փարիզի Դեսպանատան խորհրդի եւ մի շարք պետությունների ներկայացուցիչներին: Ցնծության առողջ հարթումը զարդարված էր ֆրանսիական եւ հայկական դրոշներով: Կազմվում է ժամանակավոր կառավարություն հայ ազատագրական շարժման անխոնջ եւ անբասիր գործիչ, մեկ տարի հետո Ռամկավար ազատական կուսակցության հիմնադիրներից Միհրան Տամատյանի նախագահությամբ (վարչապետությամբ)*: Բնորոշ է, որ կառավարության կազմում բացի հայերից, կային արաբ եւ հույն նախարարներ, իսկ նախարարական երկու պաշտոնը թափուր էին թողնվել առաջիկայում հանձնարարվելու մեկ թուրք եւ մեկ ասորի պաշտոնյաներին: Հայերի հետ համերաշխ էին գործում Կիլիկիայի քրիստոնեական մյուս ազգերի պատվիրակները: Օգոստոսի 5-ին առժամյա վարչակարգի անդամները տեղափոխվեցին կառավարչական շենք: Բակում հանդիսավոր շարք կազմած հայ ուսանողները զինվորական մեծարանք բնծայեցին կառավարության անդամներին: Սակայն կիլիկիահայության ցնծությունը վաղանցուկ էր: Ֆրանսիական զինվորական իշխանությունը անկախության ակտի հանդեպ բռնեց խիստ բռնադատական դիրք: Գնդապետ Բրեմոնի հրամանով Տամատյանին տալով նկատողությունից կոնցեսիաներ: Ֆրանսիական զորքերը դատարկեցին Կիլիկիան: Իսկ 20 հազար զոհ տված դժբախտ կիլիկիահայերը գաղթեցին աշխարհով մեկ: Նույնը վիճակվեց Զեյթունի եւ ծովափնյա մյուս վայրերի հայությանը: 1922 թ. սեպտեմբերի 9-30-ը քեմալականները չտեսնված դաժանությամբ ավերեցին Զմյուռնիայի հունական եւ հայկական թաղամասերը, հաղին հավասարեցնելով այն ամենը, ինչը հայերինն էր ու հայկական:

Հայ ժողովուրդը կրկին դարձավ մեծ տերությունների հակամարտությունների զոհը: Իսկ Թուրքիան վարպետորեն օգտագործելով այդ հակասությունները, ետ պարտեց հայի արյամբ ողողված Կիլիկիային:

Հայոց ազգային գործիչների մինչեւ վերջ չառանձնացված միամիտ հույսն ու հավատը եվրոպական տերությունների մարդասիրության հանդեպ շատ բանի նստեց, մեր ժողովրդի ճակատագիրը տանելով անընդհատական վայրէջքների ու պարտությունների ուղիով: Ուշագրավ է այն փաստը, որ Ազգային պատվիրակությունը շատ ուշացումով փորձեց մեծն Անգլիային զորավարին ուղարկել Կիլիկիա այնտեղ զինվորական շարժումը կազմակերպելու համար: Բայց դրանից արդեն բաց էր թողնված:

Նույնման բնորոշ ու զավեշտական է Ֆրանսիայի բռնած դիրքը Կիլիկիան պարտելուց հետո: Ֆրանսիական պաշտոնատարները ջանք ու եռանդ չէին խնայում այս անգամ հակառակը ապացուցելու, որ երբեք ոչ մի պարտավորություն չունեին Հայկական Կիլիկիա ստեղծելու վերաբերյալ: Այդ առումով չափազանց խորհրդանշական է պատմաբան Լեոյի եզրահանգումը. «Սերի պաշտոնյաներն արդեն պատրաստված էր: Եւ հայերն լինելով էին այն բարձունքներից, որ նրանց դրել էին այդ պաշտոնյաների ստորագրումները, ընկնում էին եւ ջախջախվում: Կիլիկիայի անապենսկանի համեմատությունը Թուրքիային ստորադասի էր մատնում նրա ամբողջ հայությանը, եւ 120 հազար հոգի փախչում էին նավերը, գրկում էին աշխարհի բոլոր կողմերը կամ մնում էին նավերի ու նավահանգիստների վրա»:

Պատմության անողոք դասերը յուրացրած ժողովուրդները ի զորու են բույլ չտալ նման աստղափնիների եւ ողբերգությունների կրկնություն:

Կիլիկիայում 1920-1922 թ. տեղի ունեցած արյունոտ իրադարձությունների հայոց պատմությունը սնուցող եւ խնամարկող մեծ դասերից են:

ԱՐՄԵՆ ՄԱՐՈՒԳՅԱՆ

*) Իր դեռ այսօր լրանում է Մ. Տամատյանի մահվան 50-ամյակը:

Ծ. Խ.

Ընտրությունների վերաբերյալ պաշտոնական թվերի ճշտությունը հարցականի տակ է

Ինչպես «Ազգի» երեկվա համարում նշել էինք, այսօր ներկայացնում ենք ԵԱՀԿ/ՄԱԿ ընտրությունների հսկման համատեղ գործողությունների գրասենյակի հաղորդագրության ամբողջական շարադրանքը:

1995թ. օգոստոսի 2-ին ԵԱՀԿ/ՄԱԿ ընտրությունների հսկման համատեղ գործողությունների գրասենյակը հրապարակել է հետեւյալ հաղորդագրությունը.

«1. ԵԱՀԿ/ՄԱԿ ընտրությունների հսկման համատեղ գործողությունների գրասենյակը Հայաստանում հիմնվել է 1995թ. մայիսի սկզբին: Համատեղ գործողությունների գրասենյակը հետեւել է նախընտրական ընթացքին, թեկնածուների գրանցմանը, նախընտրական արշավին, Ազգային ժողովի ընտրությունների առաջին եւ երկրորդ փուլերին, ինչպես նաեւ արդյունքների ամփոփմանը:

2. Համատեղ գործողությունների գրասենյակը կցանկանար նշել Հայաստանի կառավարության նվաճումները անկախության հռչակումից հետո իր առաջին խորհրդարանական ընտրություններում: Քաջալերող էր քաղաքական կուսակցությունների եւ թեկնածուների ակտիվ մասնակցությունը եւ հասարակության լայն խավերի ընդգրկվածությունը:

3. Չնայած վերը նշված մի քանի դրական գծերին, ամփոփելով ընտրությունների ընթացքը եւ հիմնվելով դիտորդների կողմից հավաքած փաստերի վրա, համատեղ գործողությունների գրասենյակը կցանկանար ներկայացնել միջազգային դիտորդներին անհանգստացնող հետեւյալ հանգամանքները: Նախ, դիտորդների մեծամասնության կարծիքով, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (ԿԸՀ) կողմից «Ընտրությունների մասին» օրենքը կիրառվել է ընտրովի եւ ոչ հետեւողականորեն: Դա հատկապես վերաբերում է թեկնածուների գրանցմանը, երբ մի շարք անկախ կամ ընդդիմադիր կուսակցության թեկնածուների գրանցումը մերժվել է առանց հարցի մանրամասն հետազոտման: Այս առումով շատ հարցերի որոշումներ ընդունվել են ընտրություններից մի քանի օր առաջ, որը եւ հնարավորություն չի տվել որոշ թեկնածուների օգտվելու գրանցման հավասարության սկզբունքից:

Երկրորդ՝ համատեղ գործողությունների գրասենյակը ցավով նշում է, որ ԿԸՀ-ի դեմ հարուցված ոչ մի դատական գործ չի ավարտվել առ այսօր, մասամբ այն փաստի պատճառով, որ ԿԸՀ-ն չի ներկայացել դատարան նշված օրը:

Երրորդ՝ ԿԸՀ-ն հանրաքվեի եւ համամասնական ընտրությունների վերջնական արդյունքները հաստատել է կամ որոշ անդամների բացակայության ժամանակ, կամ էլ անտեսվել են նրա մի շարք անդամների առարկությունները:

Եվ վերջապես, այն հանգամանքը, որ չեն հրապարակվել ընտրատարածքների պաշտոնական տվյալները, ինչպես նաեւ այն փաստը, որ ԿԸՀ-ի որոշ անդամների մեկ շաբաթ շարունակ թույլ չեն տվել ծանոթանալ պաշտոնական արձանագրությունների հետ, հարցականի տակ են դնում ողջ ընտրությունների վերաբերյալ հրապարակված պաշտոնական թվերի ճշտությունը:

4. 1995թ. հուլիսի 29-ին կայացած երկրորդ փուլի եւ կրկնական ընտրությունների վերաբերյալ միջազգային դիտորդների զեկուցագրերը նշում են, որ քվեարկությունն ընդհանուր առմամբ անցել է հանգիստ, թյուրիմացություններ քիչ են եղել, քանի որ քվեարկությանը մասնակցողների թիվը փոքր է եղել: Որոշ ընտրատարածքներում լարվածությունը համեմատ է եղել առաջին փուլին: Բոլոր դիտորդները նկատել են ոստիկանության, ներքին գործերի նախարարության եւ այլ իրավապահ ուժերի առկայությունը:

5. Համատեղ գործողությունների գրասենյակը գտնում է, որ ժողովրդավարական ընտրությունների կարեւոր սկզբունքներից մեկը ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքների պարզությունն ու հստակությունն է, ինչպես նաեւ պարզ միջավայրի ստեղծումը ողջ ընթացքի ժամանակ: Միջազգային չափանիշների պահպանումը հիմք է ստեղծում նորընտիր իրավական մարմնի օրինականության համար: Այդ իսկ պատճառով համատեղ գործողությունների գրասենյակը կցանկանար տալ հետեւյալ խորհուրդները, որոնք կնպաստեն խախտումները հետագա ընտրությունների ժամանակ եւ կիրականացնեն հայ ժողովրդի սպասումները, ինչպես նաեւ կավելացնեն նրա վստահությունն այն երեւույթների նկատմամբ, որոնք նպաստում են ժողովրդավարական սկզբունքներին.

ա. ընտրությունները պետք է ղեկավարվեն անկախ եւ ոչ թե քաղաքական մարմնի կողմից, եւ որոնք պետք է խուսափեն առաջնորդվեն հստակ ծեւակերպված կանոնակարգով,

բ. թեկնածուների եւ քաղաքական կուսակցությունների կողմից ներկայացված բոլոր բողոքները պետք է քննարկվեն նշված ժամանակահատվածում,

գ. հաշվումը պետք է լինի հրապարակայնորեն եւ հստակ, ինչպես նաեւ արդյունքների ապրուսակային արտահայտությունը: Արդյունքների մանրամասները, ըստ տեղամասերի եւ ընտրատարածքների, պետք է հրապարակվեն օրենքով սահմանված ժամանակահատվածում,

դ. ընտրված թեկնածուի օրինականության հետ կապված հարցերը պետք է քննարկվեն անկախ քաղաքացիական դատարանում, որը պետք է պարտավորվի ճիշտ ժամանակին ընդունել վերջնական որոշումները,

ե. ընտրական օրենքը պետք է պարզորոշ արգելի ոստիկանության, ներքին գործերի նախարարության սպաների, անվտանգության պահպանող այլ ուժերի եւ ընտրությունների հետ անմիջականորեն կապ չունեցող իշխանությունների ներկա գտնվելն ընտրական տեղամասում,

զ. օրենքում պետք է ավելացվի համապատասխան կետ զինծառայության մեջ գտնվողների համար, որ մեծացի պահպանվի ընտրությունների մասին օրենքի սկզբունքների հետեւողականությունը:

6. Համատեղ գործողությունների գրասենյակն իր՝ ընտրությունների վերաբերյալ վերջնական հաշվետվությունը կներկայացնի Հայաստանի կառավարությանը»:

ԼՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՈՒԳ

(section label reads: ԱԶԳԱՍՄԱՐՏԻԿՆԵՐ)

Եռակի տարելից

Գուրգեն Առաքելյանը ազատագրական մեր պայքարին անդամագրվել է առաջին օրերից: Կռվել է ԼՂՀ-ում, ՀՀ սահմանամերձ շրջաններում: Գուրգենի՝ երբունու շրջանի եւ երևանզորժ կրծի պաշտպանների վերջին մարտը կայացել է 1991-ի օգոստոսի 4-ին, Արցախի Հաթերք գյուղում, երբ իր խելծննդյան օրը, 32 տարեկան հասակում կնքեց մահկանացուն:

«Ինձ այնտեղ էլ անթեղված է որ դուս դին, առաց խմբագրություն այցելած սգավոր հայրը: Գուրգենիս մարտընկեր Եռնեստի մայր տիկին Քնարիկը տղային տարիքը հանել, առանց լվանալու պահել էր: Այն հանձնեց մորը՝ կինս զավակի շորը արցունքներով ողողելուց հետո, այն դրեց պահեց կրծքի վրա»:

Հայրը՝ Գրիշա Առաքելյանը ուսի է լավ, հրաժեշտ տվեց: Նա հեռացավ քայլվածով: Ես նրա ետեւից շշնջացի, թե մի հուսահատվիր, չէ՞ որ, ինչպես ինքն պատմեցիր, նույն՝ օգոստոսի 4-ին մեր հարկի տակ նաեւ ուրախության ծիլ է արձագանքել, երբ լույս աշխարհ է եկել զոհված որդու երկրորդ արու զավակը՝ փոքրիկ Գուրգենը: Նա էլ կմեծանա, կայցելի հոր շիրմին: Շատերի նման նա էլ ջղվելով կկարդա՝ «Անցորդ, խոնարհվիր հայ հերոսի հիշատակի առջեւ» տապանաքարի գիրը...

Յու. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԵԴԻԱ

CNN-CNBC. Մրցակցությունը սրվում է

Վաշինգտոնից Ֆրանսպրես լրատու գործակալության հաղորդումների համաձայն, CNN-ի հիմնադիր ընկերությունը՝ Տըրներ Բրոդկաստինգ Սիստեմ (ՏԲՍ) իր հեռարձակությունների ոլորտն ընդարձակելով նպատակ ունի հեռարձակել 12-ժամյա ֆինանսական լրատվության ծառայություն՝ հակազդելու համար CNBC-ի ներկա բողարկումներին: Ատլանտայում գումարած ժողովում ՏԲՍ-ի վարչական տնօրենությունը հավանություն է տվել այդ ծրագրին, որը նախատեսվում է ... իր դուռս բերել առաջիկա հունվար ամսից՝ օգտագործելով աշխարհի տարբեր մասերում CNN-ի ներկայիս գործող 30 գրասենյակներն ու 600 հեռարձակման կայանները:

«1980 թվին երբ դուրս գալով մենք շատ լուրջ փորձություններ ենք հանդիպել և դիմացել ուժեղ մրցակցության: Համոզված ենք, որ առաջայում նույնպես կկարողանանք հաղթահարել դժվարությունները», նշել է CNN-ի խոսնակ Սթիվ Հաուորթը:

Մյուս կողմից CNBC-ի սեփականատեր NBC ընկերության գործադիր մարմնի նախագահ Ռոբերտ Ռայթը հայտնել է, որ իրենք ծննարկում են լուրերի սեփական նոր կայան հիմնելու հնարավորությունները: Նրա կարծիքով կաբելային ցանցի աշխատողներն ու հեռուստադիտողները ավելի շատ են հետաքրքրվում բազմակողմանի լուրերով հագեցած, ճան ամբողջապես ֆինանսական լուրերով ծանրաբեռնված կայանի ստեղծումով: CNBC-ի նախագահ Ռոջեր Էյլսը նույնպես հավաստիացրել է, որ ընկերությունը հետևությամբ կարող է 24-ժամյա նոր կայանով մրցակցել CNN-ի հետ: Նա և իր ընկերությունը ՏԲՍ-ին մեղադրել են նույնատիպ ծրագրեր հիմնելով կաբելային համակարգի ազդանշանները խախտելու մեջ: «Այդպիսի բան չի կարելի, ճանի որ կաբելային հնարավորությունները սուղ են», նշել է նա:

Ըստ «Թեհրան թայմզ» տպագրված լրատվության, CNN-ի միջազգային ցանցի հաղորդումները հասնում են 3 միլիոն, մինչդեռ CNBC-ի հաղորդումները՝ 55 միլիոն ամերիկացիների

Աբդուլլահ Օջալանը գովում է Աթաթուրքին

«Ջումհուրիեթ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ PKK-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանը հուլիսի կեսերին հեռախոս կարգով մասնակցելով Լոնդոնում հեռարձակվող «Med-TV» քրդական հեռուստատեսության կազմակերպած «Ո՞րն է գնում Թուրքիան» հաղորդմանը, Աթաթուրքի հասցեին բարձրացնող գովեստներ է շռայլել: Ափոն ծառայակցորդես ասել է. «Մենք մինչև այժմ Թուրքիայում 1918–22 թթ. ազատագրական պատերազմի նկատմամբ հիմնականում բացասական վերաբերմունք ենք դրսևորել: Բայց չպետք է մոռանալ, որ այդ տարիներին Մուստաֆա Քեմալը քրդերի հետ համաձայնության գալով և նրանց անմիջական օգնությամբ սկսեց իր շարժումը: Կոմունիստների ու քրդերի աջակցությամբ Քեմալը սկսեց ազատագրական պատերազմ մղել: Դա այդ ժամանակ միակ և ամենաճիշտ ընտրությունն էր և մի միայն գովեստի է արժանի: Մուստաֆա Քեմալի դիվանագիտական և ռազմական ձեռնարկումները խորաթափանց մտքի արտահայտություն են և արժանի են ամենայն գովասանքի: Բայց Քեմալի նման ղեկավար, դժբախտաբար, մինչև այսօր չգտնվեց: Այսօրվա ղեկավարները նույնիսկ նրա ծառաներ լինել չեն կարող համարվել: Եթե այսօր Քեմալի նման մի ղեկավար լիներ, ապա քրդական խնդիրն այլ լուծում կստանար»:

«ԱԶԳ»-ՈՒՄ ԵՆ
Էժան գնով հայլի ճշեր.
Զանգահարել
643054 և 556851

Օրերս նախագահ Բորիս Ելցինը ստորագրեց մի շարք հրամանագրեր, որոնք ձեռնարկեցին ուժային կառույցների ղեկավարությունում ազգեցության ոլորտների վերջնական բաժանումը: Այն սկսվել էր Բուդյոննովսկի դեպքերով և շարունակվել կառավարական խորհրդարանային ճգնաժամով:

Իրա ուսենապնորդյան գլխավոր վարչության մեջ իննապերապար համակարգում էր նաև Կրեմլի պարեքի ղեկավարը:

Ըստ որում, բաժն ուսանողության գլխավոր վարչությունում տեղի են ունեցել նշանակալի փոփոխություններ: Պաշտոնապես այն ենթակված է նախագահի վարչակազմին, սակայն ոչ թե որպես դրա ա-

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ուժային կառույցներում ազդեցության ոլորտների բաժանումն ավարտված է

Գեներալ Կորժակովը շատ բան է որոշում

Հիշեցնենք, որ այդ բաժանման ընթացքում պաշտպանության նախարարությունը և ներքին գործերի նախարարությունը վերահսկող բիմերը ընդհանուր առմամբ պահպանել են

Գեներալ Բարսուկով

իրենց անկախ վիճակը: Մինչդեռ, անվտանգության դաշնակցային ծառայությունը վերջնականապես նախագահի մերձավոր շրջապատի ազդեցության ոլորտ է ներառվել ծառայության նոր տնօրենի Մ. Բարսուկովի նշանակումից հետո:

Բարսուկովի ազդեցած ՌԴ պահպանության գլխավոր վարչության մեջ պաշտոնում նախագահի հրամանագրով նշանակված է վարչության պետերից մեկը Բարսուկովի նախկին առաջին տեղակալ և մերձավոր ընկեր Յուրի Կրապիվինը: Նշանակված են նաև Կրապիվինի երեք տեղակալ, ըստ որում, նրանցից մեկը Սերգեյ Սաֆոնովը դարձել է Մոսկվայի Կրեմլի պարետ: Մինչև անձի ստորաբաժանում, այլ «որպես դրեսական մարմին» (այսինքն, որպես ինքնուրույն իրավական դեմք), որը ենթարկվում է անմիջապես նախագահին: Միաժամանակ հաստատես ընդգծվում է, որ վարչակազմի ղեկավարը չի իրականացնում այդ վարչության գործունեության օպերատիվ կառավարում: Այս պարտականությունը հանձնված է անվտանգության ծառայության ղեկավարին, այսինքն պարոն Կորժակովին, որն, ի դեպ, ստացել է գեներալ լեյտենանտի կոչում:

Այսպիսով, մասամբ օրինականացվում է գեներալ Կորժակովի ոչ պաշտոնական դերը որպես գործադիր իշխանության համակարգի առաջատար դեմքերից մեկը: Հիմա նա ոչ միայն «ընկերական կարգով», այլև ծառայության բերումով վերահսկում է Ռուսաստանի պահպանության գլխավոր վարչությունը: Ընդսմին, նա ազատագրված է պահպանության գլխավոր վարչության ղեկավարի չափազանց ամենադացումից, որի իրական իշխանությունը, փաստորեն, կլանված է Կրեմլի պարետի պարտականությունները այլ անձի հանձնելու հետևանքով: Եթե նկատի ունենանք նաև Կորժակովի ազդեցության աստիճանը անվտանգության դաշնակցային ծառայության վրա, որ վերջերս սկսել է գլխավորել իր հովանավորյալ Բարսուկովը, կարելի է հավաստել, որ Բուդյոննովսկի ճգնաժամը գեներալ Կորժակովին դարձրել է Ռուսաստանի ուժային կառույցների ամենազորեղ դեմքը: «Իզվեստիա»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մոսկվա. Մոտ 150000 օտարերկրացիներից 18357-ը ձերբակալվել են

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Այսօր Մոսկվայում օրինականորեն բնակվում են 147220 օտարերկրացիներ՝ չհաշվելով ԱՊՀ հանրապետությունների փախստականներին: Այս մասին հայտնեց Մոսկվայի ՈՒՎԻՐԻ մեջ տեղական գնդապետ Վլադիմիր Իվանովը: Նա ավելացրեց, թե ժամանողներից շատերը կատարում են բազմաթիվ օրինախախտումներ, և ներքին գործերի մարմինների աշխատակիցները ընթացիկ տարվա 7 ամիսների ընթացքում ստիպված եղան ձերբակալել 18357 օտարերկրացու, իսկ 1072-ին արտաքսել երկրից: Իվանովն ասաց, թե Մոսկվայում առավել իրավախախտ արտասահմանցիներից ամենից շատը Չինաստանի և Վիետնամի քաղաքացիներն են:

Եթե ձեր ավտոն գողացել են Չիկագոյում, փնտրեք Բեյրութում կամ Վարշավայում

«Ռոլլ սթրիթ ջորնըլը» հրապարակել է տվյալներ, որոնց համաձայն ԱՄՆ-ում ավտոմեքենաների առևանգումների խնդիրը ավելի է սրվել: Մեքենաների հափշտակությունների առևանգումների խնդրականն ակիվ է սկսվել: Մեքենաների հափշտակողները ավելի ու ավելի մեծ չափով են միջազգային բիզնեսի գծեր ստանում: Անցյալ տարի ԱՄՆ-ում առևանգվել է 443 հազար ավտոմեքենա: Արդյունավետ կամ վճառումները, հայտնաբերված մեքենայի նորոգման հետ կապված ծախսերը, նոր ավտոմեքենաների գնումները և այլ ծախսերը, ընդհանուր առմամբ, կազմում են տարեկան 7,5 միլիարդ դոլլար: Գողացված ավտոմեքենաներն ամենից հաճախ առաքվում են Միջին Արևելք, որտեղ հարուստները նախընտրում են թանկարժեք մեքենաներ: Գողացված մեքենաների հրացման վայրեր են նաև մեծ և փոքր մեքենաները: Գողացված մեքենաների հրացման վայրեր են նաև Արևելյան Եվրոպան և Կենտրոնական Ամերիկան: *Ասոշիեյթեդ պրես*

Ադրբեջանը Թուրքիայից վարկ է խնդրում

ԲԱՔՈՒ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ազերբայջան» թերթը հաղորդում է, որ թուրքական կողմի հետ համաձայնեցված է հայաստանի գծման սահմանադրոմների ստեղծման կողմը հետ համաձայնեցված է հայաստանի գծման ... Կայանքը նախատեսված է տարեկան 100 հազար տոն դամալքման նախագիծը: Այդ նախագծի իրականացման համար նա խոստացել համաձայնության համար: Այդ նախագծի իրականացման համար կպահանջվի 24 մլն դոլլար: Ադրբեջանը Թուրքիային խնդրել է վարկ հատկացնել դրա իրականացման նպատակով:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ռ. Գուլիեւ. Եթե փախստականները որոշեն վերադարձնել իրենց հողերը, մենք դեմ չենք գնա

Ինչպես հաղորդում է «Իրանի ձայն» ռադիոկայանը, Ադրբեջանի մեջլիսի խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն հայտարարել է, թե Ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծման գլխավոր արգելքն այն է, որ Հայաստանը փաստորեն դարձել է Ռուսաստանի ռազմական ճնշման գործիք և հանդես է գալիս տարածաշրջանում Ռուսաստանի շահերի արտահայտողի դերում: Նրա ասելով, Լեոնիդին Պատրսիկի կարգավիճակը մինչեւ այժմ ոչ մի տեղ բացահայտորեն չի ճանաչվել: Այս առնչությամբ անգամ չկան պաշտոնական նախագծեր: Իրանի ռադիոյի հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանի խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւը ադրբեջանական հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում ասաց, որ Հեյդար Ալիեւն ամեն կերպ ձգտում է լուծել հիմնախնդիրը խաղաղ ճանապարհով: Գուլիեւն ավելացրել է, որ եթե հակառակորդը հրաժարվի խնդիրը խաղաղությամբ լուծելուց, ապա Ադրբեջանի կառավարությունն ու ժողովուրդն այլեւս կմնա միայն նվաճված տարածքներն ամեն գնով վերադարձնելու ճանապարհը: Նա հայտարարել է. «Երբ ադրբեջանցի փախստականները որոշեն վերադարձնել իրենց հողերը, երկրի ղեկավարությունը չի ընդդիմանա իր ժողովրդի կամքին»: ԵՏ

ՀՈԼԱՆԴԻԱ

Վիետնամի հետ կապերն ընդլայնելու մրցակցությունը մեծանում է

Այժմ ավելի շատ երկրներ են դաստրաստակամություն ցուցաբերում ընդլայնելու տնտեսական և այլ բնագավառների կապերը Վիետնամի հետ: Եվրոպական միության անդամների միջեւ ծավալված այդ մրցակցությունում Հոլանդիան զբաղեցնում է տասնորդ տեղը: Հոլանդական մի շարք ընկերություններ մինչեւ օրս 434,7 միլիոն դոլլար են ներդրել Վիետնամում իրագործվելիք 19 ծրագրերում, դառնալով զարկ տալ այդ երկրի հետ տնտեսական համագործակցությանը, հաղորդում է Ֆրանսպրես լրատու գործակալությունը «Թեհրան Թայմզ» թերթում:

Հոլանդիայի վարչապետ Ռիմ Կոկի Վիետնամ կատարած այցելության ժամանակ իր գործընկերոջ՝ Վո Վան Կիետի հետ ստորագրել է միացյալ մի հաղորդագրություն, որը իրավական հիմք էր կստեղծի զարգացնելու տնտեսական համագործակցությունը երկու երկրների միջեւ: Այցի օրերին ստորագրվել է նաեւ համաձայնություն ջրամատակարարման, առողջապահական եւ միջավայրի պահպանության հարցերի շուրջ:

ԿԻՊՐՈՍ

Անգլիացի զինվորներ դատարանի առաջ սպանության մեղադրանքով

Արևմտական կանայք բանկողներ ըստ ռաբաժանումից անգլիացի երեք շարքային զինվորներ՝ Ջեֆ Պարնելը, Ալեն Ֆորդը և Ջասթին Ֆաուլերը, համապատասխանաբար 28, 26 և 27 տարեկան, Կիպրոսում դատական պատասխանատվության են ենթարկվել մարդասպանության մեղադրանքով: Նրանց կասկածում են անցյալ տարվա սեպտեմբերի 13-ին տեղի ունեցած դանիացի էքսկուրսավար Լուիզա Ջենսենի սպանության մեջ, հաղորդում է անգլիական «Ինդեպենդենտ» թերթն իր հուլիսի 26-ի համարում:

Այա Նապայում գտնվող Պասիո Մազերի ռեստորանի բարում աշխատողների վկայությամբ Դեկելիայում բրիտանական զինվորական բազայի առաջ կիպրացի ոստիկանների կողմից ձերբակալվելու պահին անգլիացիները «խմած են եղել և վիրավորական հայհոյանքներ են տեղացել ոստիկանության հասցեին», իսկ անցյալ տարվա սեպտեմբերի 12-ի կեսգիշերին նրանք եղել են ոչ միայն խմած, այլև «ագրեսիվ և հարձակողականորեն տրամադրված»:

ԴԵԼԻ

Արտասահմանցի ներդրողների դժվարությունները Հնդկաստանում

Վերջերս անցկացված ուսումնասիրությունների համաձայն, հակառակ երկրում իրագործվող ազատ շուկայական բարեփոխումներին, արտասահմանցի ներդրողները դեռ այնքան դժվարությունների են հանդիպում, որ վերջին չորս տարում համաձայնեցված ծրագրերի միայն 20 տոկոսն է գործում, հաղորդում է «Թեհրան Թայմզ» թերթը՝ հենվելով Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության Դելիի թղթակցի տվյալների վրա:

Նրանց առաջ ծառացած խոչընդոտներից ամենակարևորներն են հարկային կառուցվածքը, բարդ բյուրոկրատական «հսկողությունը» և մասնավոր ունեցվածքի անբավարար պահպանումը:

Առևտրի և արդյունաբերության պալատների կողմից պատրաստված զեկուցագրում նշվում է, որ երկրում գործարաններ բաց անել ցանկացող ընկերությունները հաճախ հրաժարվում են իրենց ծրագրերից հողատարածքի հատկացման, շրջակայքի բարելավման և էլեկտրամատակարարման հարցերի շուրջ ծավալված երկար վիճաբանությունների հետևանքով:

1991 թվի օգոստոսից, երբ Հնդկաստանն սկսեց իրականացնել իր բարեփոխումները, մինչև այս տարվա առաջին երեք ամիսները, կառավարությունը համաձայնել է 297,8 մլրդ ռուփիի (9,6 մլրդ դոլլար) հաստատումներ անել ներդրողների ծրագրերին, բայց ընդամենը 65,4 մլրդ ռուփի (2,1 մլրդ դոլլար) է գործի դրվել:

Ըստ զեկուցագրի, արտասահմանյան այն ընկերությունները, որոնք ոչ այլ կառույցային խնդիրներ, հաղուստերին, համակարգիչներ և այլ լայն սպառման ապրանքներ են արտադրում, նվազ դժվարությունների են հանդիպում, ճան այն մեծ ձեռնարկությունները, որոնք Հնդկաստան են եկել երկրին այնքան անհրաժեշտ, ծայրահեղ ենթակառուցվածքային համակարգը վերականգնելու նպատակով: Վերջիններիս թվում է 2,9 մլրդ դոլլարի էլեկտրամատակարարման ծրագիրը, որն առաջարկել են Էնրոն Դիվելոպմենթ կորպորացիան և երկու այլ ամերիկյան ընկերություններ:

Զեկուցագրում նշվում է, որ երբ Հնդկաստանը ցանկանում է ներդրողներին ծանուցել, ապա առաջին հերթին պետք է մինչեւ 35 տոկոս նվազեցնի իր հարկերը, վերացնի հողատարածքի ձեռքբերման գործում բյուրոկրատիզմը և բարելավի այն տարածքներում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հարցերը լուծելու օտար ընկերությունների ներկայացրած պահանջները:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հրատարակչական խայտաբղետ շուկայում մեզ Մշակույթի հայկական ֆոնդը վերջերս իր «տաշտակի մեջ ու նաև դրանից դուրս» օրացույց-ալբոմով եկավ։ Երևանի «Պարբերական» հրատարակչության տպարանում տպագրված եղանակի գույնի դասավորված, 1996-ի և 97-ի համար տպագրված կախովի գամեր, ու դիտելով ալբոմը շատերը կարող են հաշվել մեկ ամիս։ «1000 էջանոց օրացույց չենք կարող տպագրել, բայց հրանք, ովքեր մեր կազմակերպած գեղանկարչական ցուցահանդեսներում միջոցառումներ չկին լինել մեր ալբոմներ, կարող են հիմա հավաքել»։ Նրանք անենք ալբոմ-օրա

Օրացույց-ալբոմում՝ տարբեր սերնդի 25 նկարիչ

մի օրացույցն ինչ-քան կ գեղեցիկ, բայց կարող է ժամանակի առումով «հնանալ». դրա համար էլ ստեղծվեց նաև երկրորդ տարբերակը՝ ալբոմ (3000 օրինակ), որի երկարակեցությունն ապահովում է առաջին հերթին իր մեջ ներառած արժեքներով։ Ալբոմ-օրացույցը ներկայացնում է մշակույթի ֆոնդի հետ համագործակցող, ֆոնդին նվիրած 25 նկարչի հեղինակություն հայերեն-ռուսերեն-անգլերեն կենսագրականի մեջ շնորհանդեսով առանձնահատուկ բնույթ մեկ-երկու նախադասություն արձանագրելով գեղեցիկ, և որ ամենակարևորն է, ուսանող հետաքրքիր զանազան խնդրան ներկայացնել նրանցից մեկ գործ։ Մշակույթի հայկական ֆոնդի նախագահ Արմաշ Ավագյանը ցույցերի տարբերի տարեկանների ներկայացված են տարբեր սերնդի նկարիչներ Արմինե Կալենց, Վլադիմիր Մարտիրոսյան, Կարեն Սմբատյան, Նինա Աղավելյան, Հենրիկ Վարդենիկյան, Սամվել Մարտիրոսյան, Արմաշ Ավագյան, Վահրամ Հարությունյան, Լևոն Աբրահամյան, Արա Հովհաննիսյան, Վլադիմիր Աբրահամյան, Կարեն Աղամյան, Ռուդոլֆ Հաչմինյան, Փարավոն Միրզոյան, Վահրամ Հովհաննիսյան, Արամ Իսաբեկյան, որոնց Ավագյանի ասելով «միայն լավագույններն»։ Առաջարկում մշակույթի հայկական ֆոնդը ալբոմ-օրացույցն առայժմ միայն նվիրում է։

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Լրանում է «Տկզար»-ի 10-ամյակը

Մեր մշակութային կենտրոններից մեկում՝ Ֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում, հանդես է գալիս «Տկզար» խումբը, որի գործունեության 10-ամյակը լրանում է այս տարի՝ սեպտեմբերի վերջին։ Խմբի նպատակը եղել է ժողովրդական բանահյուսության արժեքները ներկայացնելը։ Խմբի անվանումը եւ երաժշտական գործիքները հիշեցնում են մեր միջնադարյան երաժշտական գործիքները։ 1982-ին հիմնված նվագախումբը ջանում է իրագործել Կոմիտասի պատգամները։

Խումբը հասցրել է լինել արտասահմանյան մի շարք մոտ ու հեռու երկրներում՝ Ուկրաինայում, Մոսկվայում, Ֆրանսիայում, Կանադայում եւ արժանացել գնահատանքի եւ ջերմ խոսքի։

«Տկզարի» հաջողությունը պայմանավորված է նաեւ նրա լավ մենակատարներով (Յակոբ Սարյան, Համլիկ Հացագործյան)։ Պակաս կարեւոր չէ, որ ղեկավարությունն էլ խիստ ուշադիր է։ Խմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Կարեն Միրզոյանը հետեւյալ կարծիքը հայտնեց. «Նվագախումբը նման է նորելուկ մանկան եւ եթե չխնամես նրան, կկործանվի»։

ԳԱՅԱՆԵ ԱՌՍՏԱՄՅԱՆ

ՄՈՍԿՎԱ

Հայ մշակույթի օրերը՝ սեպտեմբերին

Սեպտեմբերի 14-20-ը Մոսկվայում անցկացվելիք հայկական մշակութային օրերին Ռուսաստան կմեկնի 260 հոգուց բաղկացած պատվիրակություն։ Միջոցառման պաշտոնական բացումը տեղի կունենա սեպտեմբերի 15-ին Մոսկվայի Մեծ թատրոնում, Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնի «Պոլիկտոս» օպերայի ներկայացմամբ։ Մշակութային օրերին օպերային թատրոնը Մոսկվայի Օպերետային դրամական թատրոնում կներկայացնի նաև երկու բեմադրություն՝ Վերդիի «Օթելլոն» ու Տիգրանյանի «Անուշը»։

«Այս անգամ փորձել ենք ընտրել հայկական արվեստը ներկայացնելու ավանդական ձևերից», ասաց ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Անելկա Գրիգորյանը։ Ըստ փոխնախարարի, մոսկովյան օրերին հիմնականում ցուցադրվելու է ժամանակակից արվեստ, հայկական արվեստը կներկայացվի այնպես, ինչպիսին է այն այսօր։ Մոսկվա կմեկնեն երկու թատրոններ «Երիտասարդական» թատրոնը ու «Թատրոն-լաբորատորիան»։ Վերջինները կխաղան երկուական ներկայացում առաջինը Շեկսպիրի «Փարոսիկն» ու Թումանյանի «Կիկոսի մահը», մյուս թատրոնը Իոնեսկոյի «Ռնգեղջյուր» և Պիրանդելլոյի «6 դերանձնավոր հեղինակ որոնելիս» պիեսները։ Հայկական գեղանկարչությունը կներկայացնեն ժամանակակից 40 նկարիչներ՝ արտասահմանյան կոնցերտային և դուետներ։ Մոսկվայի Նկարչի կենտրոնական սանը բացելով «ՀՀ ժամանակակից արվեստ 80-95-ական թվերին», ցուցահանդեսում վերջիններս կներկայացնեն 2-3 գործ։ Կներկայացնեն Սամվել Բաղդասարյանը, Կարեն Անդրեասյանը։ Բոխումի ցուցահանդեսից հետո երկրորդ անգամ Մոսկվայի ֆոտոկենտրոնում կցուցադրվի նաև հայ լուսանկարիչների ֆոտոարվեստը։

Մոսկվայի կինոկենտրոնում «Հայերը համաշխարհային կինոյում» ծրագրով կներկայացվեն համաշխարհային կինոյում իրենց առաջնորդ ունեցած 5 հայ կինոգործիչների՝ Հենրի Վեռնոյի, Ռուբեն Մամուլյանի, Սերգեյ Փարաջանովի, Արտավազդ Փելեշյանի (բոլոր ֆիլմերը) և Ատոմ Էգոյանի ֆիլմերը։ 80-ական թվերին ստեղծված ֆիլմերը կրկին կներկայացնեն երիտասարդների արվեստ Ռուսինի և Միխայիլ Դովլաթյանի անունը։

Մշակույթի օրերին Մոսկվայի հայկական պետականությունը կնշի Լազարյան ճեմարանի 180-ամյակը։ Հոբելյանին կնվիրվի Երևանի Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանից ու Մատենադարանից տարված արխիվային նյութերի ցուցադրությունը։

Հայկական մշակույթի օրերը կազմակերպել են Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության մշակույթի նախարարությունների փոխհամագործակցության շրջանակներում։ Այն կնվիրվի Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գույները հեռավոր են տարբեր հայելիների արտացոլանքում

Հայաստանում մամուլն ու զանգվածային լրատվության միջոցներն իրենց առօրյա վազքի, հեւքի մեջ նորանոր ծնունդներ են գրանցում. ուրախալի է, որ «Ավանգարդը» 1 տարեկան է եւ իր տարբեր գույնով ձգտում է լրացնել ընթերցողների շտապող հետաքրքրասիրությունը։ Իսկ Հայաստանի վաճառականների միության «Շուկայական» նորաստեղծ թերթն ամեն շաբաթ մեր դժվար կայացող տնտեսության տոնները գրանցելով՝ միգուցե կօգնի հասարակությանը ճիշտ կողմնորոշվել այս անցումային փուլում։ Շնորհավորելով մեր գործընկերներին, «Ազգն» այնուամենայնիվ չի մոռանում, որ բազմաթիվ մամուլի այդ ընտանիքը բացակա անդամներ էլ ունի, որոնց գինակոծը չի լրացվում ոչ մի նոր ծնունդով։

9 Բարբի տիկնիկները՝ 956 ֆունտ ստեռլինգով

Լոնդոնում Քրիստիի աճուրդում 956 ֆունտ ստեռլինգով վաճառվեցին 1970 թթ. արտադրված 9 Բարբի տիկնիկներ։ Այդ տիկնիկները խանութների վաճառասեղաններին դրված իրենց տուփերի մեջ էին մնացել քառորդ դար, եւ ահա անսպասելի հաջողություն։ Քրիստիի աճուրդում հավաքորդները նման գումար չէին առաջարկել նույնիսկ Վիկտորիայի դարաշրջանում՝ դեռ 19-րդ դարում Անգլիայում պատրաստված տիկնիկների համար։ «Հավաքորդներին ամենից շատ հետաքրքրում են հագուստները։ 1959-ից մինչեւ մեր օրերը Բարբի տիկնիկների հագուստների հիման վրա կարելի է հետեւել նորաձեւության ողջ պատմությանը», հայտարարեց աճուրդի տնօրենության ներկայացուցիչը։

Ռոյթեր

Ի ԴԵՊ

Նախագահի աստղային շրջապատը

Լայզա Միննելի տաղանդը երբեմն լավ ծառայություն է մատուցում քաղաքագետներին։ Երբ տարի առաջ Բարբարա Սթրեյզենդի եւ աշխարհահռչակ այլ «աստղերի» հետ նա մտնում էր Բիլ Քլինթոնի նախագահական ընտրություններին աջակցող նախաձեռնող խմբի մեջ։ Այն բանից հետո, երբ Քլինթոնը հաղթեց, Լայզան մշտական հյուր դարձավ Սպիտակ տանը։ Ոմանք կարող են ասել, թե «Կաբարե» ֆիլմի հերոուհու անունը գովազդի կարիք չունի։ Համենայնդեպս, նախագահի հետ ծանոթությունը, որ հրապարակվում է երաժշտությամբ, օգնում է մնալ բարձունքի վրա։

Սպիտակ տան հաճույքները չեն անցնում առանց Լայզայի մասնակցության։ Օրինակ, դրանցից վերջինը տեղի է ունեցել Հարավային Կորեայի նախագահի կինն էր Սամի եւ նրա տիկինը։

Ռոյթեր-«Իզվեստիա»

ԻՏԱԼԻԱ

Մշակութային արժեքների պահպանության ծանր բեռը

Իտալիան երեւի մշակութային ու ճարտարապետական հուշարձանների ամենահարուստ ցանցն ունի աշխարհում։ Իտալիայի մշակույթի նախարարության հոգածության տակ են գտնվում ավելի քան 3000 թանգարաններ, 6000 գրադարաններ, 100 հազար եկեղեցիներ, 50 հազար պատմական շինություններ եւ ավելի քան 1000 հնագիտական տեղամասեր։ Գուցե այս առատությունն է, որ հնարավորություն չի տալիս կառավարությանը պատշաճ ուշադրություն դարձնել առանձին հուշարձանների ճակատագրին։ Տեսականորեն ամբողջ երկրի ազգային հարստությունը պահպանված է օրենքով։ Իտալիայում գործում են մշակութային արժեքների դուրսբերման ամենախիստ օրենքները։ Սակայն գործնականում ամեն ինչ այլ կերպ է արված եւ վախ կա, որ Եվրամիության որդեգրած բաց սահմանների քաղաքականությունը խթանելու է հնությունների դուրսբերումը։ Վախը բավական հիմնավորված է այն պատճառով, որ մինչեւ այժմ հնությունների ոչ մի ամբողջական ցուցակ չի կազմված։ Դրանց լուսանկարներն անգամ չկան եւ ժամանակագրությամբ դուրս բերված ամեն մի արժեքավոր իր հավերժ կորած պետք է համարվի Իտալիայի համար։ Իսկ քայքայումից դրանց պահպանումը բոլոր կառավարությունների օրն օրակարգի հարց դառնալով հանդերձ անլուծելի է մնացել մինչեւ օրս։ «Ես միայն կարող եմ վկայել, ցավը դեմքերին արձանագրել», ասում է Ֆլորենցիայի պատմական հուշարձանների պահպանության պատասխանատու Դոմինիկո Վալենտինոն։ Իր զբաղեցրած գրասենյակի ընտրը՝ Պալացցո Պիտտին խիստ կարիք ունի վերանորոգման։ Նրա վերանորոգման դարաշրջանի ծախսը քայքայվում է, բայց վերանորոգման համար անհրաժեշտ է ծախսել ամբողջ Ֆլորենցիայի հուշարձանների պահպանության համար հատկացված տարեկան բյուջեի երկու երրորդ մասը, որն անգործնական է համարվում։

Հռոմում տեսարանը նույնն է։ Անտիկ Նախայանի ճարտարապետական հանճարը՝ Կոլիզեումը ավտոմեքենաների արտանետումների ու աղմուկի, ստորգետնյա երթեւեկության ցնցումների, համախակի ջրհեղեղների ու խոնավության հավիտենական սպառնալիքների տակ է։ Նույնիսկ ամենահիմնական, պաշտպանական վերանորոգման համար չկան համապատասխան գումարներ։ Դեռ 1992-ին մասնավոր մեկենասի մի հովանավոր գտնվեց հանձին առեւտրական խոշորագույն բանկերից մեկի, որը պատրաստ էր 40 միլիարդ լիրա (32,5 միլիոն դոլլար) տրամադրել երկար սպասված հիմնական վերակառուցումներն անցկացնելու, սակայն մինչեւ օրս «բյուրոկրատական պատճառներով» այն ձգձգվում է։ Երկրի՝ դարերի հնություն ունեցող Յաղթական կամարները նույնպես անմխիթար վիճակում են։ Ֆորումում կանգնած Տիտոսի կայսրի եւ Կոլիզեումի մոտակայքում գտնվող Կոնստանտինի կամարների վերականգնման աշխատանքները կիսատ

են թողնվել գումարների անբավարարության հետեւանքով։ Երբեմն գումարն է տրամադրվում, բայց դարձյալ «սայլը տեղից չի շարժվում»։ Երկու տարի առաջ երկու տրիլիոն լիրա էր հատկացված Վենետիկի բարեկարգման աշխատանքների համար։ Քաղաքը, որը 23 սմ ընկղմվել է այս դարաշրջանի ընթացքում, «խեղդվելի վիճակում է» բարձր ալեկոծությունների առաջ, որոնցից մեկը 1986 թվին ջրհեղեղ առաջացրեց։ Փողը հատկացված էր կառուցելու շարժական դարպասներ 3 ակունքների մոտ եւ ավարտել ավազուտների ու ջրանցքների համակարգի սկսված վերականգնողական աշխատանքները։ Դա ամբողջ Եվրոպայում ամենամեծ շինարարական ծրագիրն էր լինելու, բայց թե երբ կիրականացվի, հայտնի չէ։

Կանխարգելիչ միջոցառումները ընդհանրապես այլափոխ են արվել։ Հռոմում գտնվող միջնադարյան Սուրբ Նոյի պատերի վերականգնման բազմաթիվ կոչերը երկար արդյունք չտվեցին, մինչեւ 1989-ին փուլ եկավ պատի 10 մետր երկարությամբ հատվածը։ Անտարբերությունը նկատվում է նույնիսկ սեյսմիկ տեսակետից ակտիվ շրջաններում։ Դրա վառ օրինակը Յունիսիայի Սիցիլիայում գտնվող բարոկկո ոճով կառուցված Նոտո քաղաքն է, որը կառուցվել է 18-րդ դարում ժամանակով տես «մոռացության մատնելու» համար 1693 թվին տեղի ունեցած ահավոր երկրաշարժը։

Նոտոյում են գտնվում յուրահատուկ ոճով կառուցված շինարարությունների մի ամբողջ «փունջ», որոնց մի մասն այսօր, դժբախտաբար, շրջափակված են լարերով՝ որպես վտանգավոր գոտիներ, իսկ մյուսներն արդեն իսկ փուլ են եկել։ Անգործունեության կամ դանդաղկոտության հիմնական պատճառը նյութականի պակասն է։ Մշակութային ժառանգության նախարարությանը 1994-ին հատկացվել է պետական բյուջեի 19 տոկոսը, որը «չափազանց քիչ է» ըստ պարոն Ֆիսիգելլայի, քանի որ այդ գումարի մեծ մասը գնում է վճարելու ցանցի 27 հազար պաշտոնյաների աշխատավարձը։

Նշանավոր արվեստաբան Ֆեդերիկո Զերին առանձնացնում է Պոմպեյի ավերակները, որոնց նկատմամբ «անտարբերությունը հասնում է սկանդալային չափերի»։ «Շարունակել պեղումները այն դեպքում, երբ եղածի գանձերը բարբարոս ծառերի ագահ տրամադրության տակ են գտնվում, պարզապես հիմարություն է», ասում է նա։ Ակադեմիական փառասիրությունից դրդված՝ հնագետները պեղումներ են կատարում զեկուցագրեր եւ հոդվածներ գրելու նպատակով, մինչդեռ պահպանության գործոնն ամբողջությամբ անտեսվում է, որովհետեւ «ապերախտ գործ է», ոչ ոք վարձահատույց չի լինում։

1992-ի 537 դեպքերի հետ համեմատած 1993-ին տեղի են ունեցել արվեստի 647 գործերի հափշտակություններ եկեղեցիներից, որոնք հատկապես գյուղական վայրերում պարզապես «անպաշտպան» վիճակում են։ Միայն 1993-ին ոստիկանությունը հայտնաբերել եւ ետ է վերադարձրել արվեստի 31.684 գործեր, որոնք տարբեր ժամանակներում հափշտակված են եղել։ «Տումբարոլիները» (դամբարանագողերը) ամենից ակտիվ են Հռոմի հյուսիսում՝ Լացցի շրջանում եւ Ապուլիայում ու Կամպանիայում՝ հարավում։ Այնպես որ, Իտալիան լրջորեն պետք է մտահոգվի իր մշակութային ժառանգությունը պահպանելու հարցով, առաջին հերթին, իհարկե, ցուցադրելով իր հարստությունը, արդա անհեստանգելի միջոցառումներով պահպանելով դրանք, որպեսզի հետագա սերունդների առաջ պարզերես դուրս գա։

Պատրաստեց

ՀՐԱՉՅԱ ՕՀԱՆՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Հայազգի շախմատիստը կդառնա՞ Ամերիկայի մարզական դասիլը

Հուլիսի 4-ից մինչեւ 10-ը ԱՄՆ-ի մայրաքաղաք Վաշինգտոնում անցկացվեց մինչեւ 16 տարեկան ամերիկացի պատանի շախմատիստների աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշար: Հրավիրված շախմատիստների թվում էին նաեւ Լոս Անջելեսի Սուրբ Հովհաննես Կարապետ Մայր տաճարին կից գործող «Արմենիա» շախմատի դպրոցի սաներից երկուսը Արթուր Նազարյանը 15 տարեկան եւ ԱՄՆ-ի 14 տարեկանների չեմպիոն Հարություն Հակոբյանը: Ինչպես սպասվում էր, մրցաշարը անցավ բավականին սուր եւ լարված պայքարում: Առաջին անգամ մասնակցելով այսպիսի պատասխանատու մրցույթին «Արմենիա» դպրոցի սաները խենց դրսեւորեցին լավագույն կողմերով: Արթուր Նազարյանը բավականին լավ սկսեց մրցաշարը, չորս խաղերից հավաքել էր 2.5 միավոր եւ գտնվում էր 4-րդ տեղում: Ցավոք, փորձի պակասը զգացնել տվեց եւ մնացած խաղերում նա չկարողացավ օգտագործել լավագույն հնարավորությունները խելով պարտություններ: Արթուր Նազարյանը գրավեց 6-րդ տեղը: Վստահ եւ արդյունավետ խաղաց Հարություն Հակոբյանը, որը մինչեւ 5-րդ տուրը ստանձնել էր առաջատարի պարտականությունը, սակայն ցավալի պարտություն կրեց նախավերջին տուրում եւ կորցրեց առաջինը մնալու մեծ հնարավորությունը: Հարություն Հակոբյանը բաժանեց 2-րդ տեղը 16-ամյա Դմիտրի Զիլբերշտեյնի հետ, վաստակելով 5 միավոր 7 հնարավորից: Առաջնությունը շահեց 16-ամյա Իգոր Շլիֆերմենը, որը միակ պարտությունը կրեց Հարություն Հակոբյանից: Այնուամենայնիվ, Հարություն Հակոբյանը ստացավ պաշտոնական հրավեր մասնակցելու պատանիների աշխարհի առաջնությանը, որը կանցկացվի նոյեմբերին Բրազիլիայում: Մինչեւ 14 տարեկան դպրոցականների աշխարհի առաջնությունում Ամերիկայի մարզական պատիվը կպաշտպանի հայ ազգի զավակը:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Բանտարկեցին Շտեֆի Գրաֆի հորը

Վերջերս Գերմանիայում մեծ աղմուկ էր բարձրացել այն առիթով, որ աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստուհի Շտեֆի Գրաֆի ընտանիքը պետությանը հարկեր չի վճարում: Գերմանական ոստիկանությունը բանտարկել է Շտեֆի Գրաֆի հորը՝ Պետեր Գրաֆին:

Բարոնը հրաժարական տվեց

Մեքսիկայի ֆուտբոլի ազգային հավաքականի ավագ մարզիչ Միգել Մախիա Բարոնը հեռացվել է աշխատանքից: Ըստ Մեքսիկայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի լրատվական կենտրոնի հաղորդագրության, պատճառը այս երկրի հավաքականի անհաջող ելույթներն էին Ամերիկայի գավաթի, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ի աշխարհի գավաթի խաղարկություններում: *Փաստ*

Կրկին Նեբեոլան

Թեթեւ ատլետիկայի աշխարհի առաջնության մեկնարկից մեկ օր առաջ Գյոթեբորգում տեղի ունեցավ միջազգային ֆեդերացիայի նիստը, որտեղ չորրորդ անգամ անընդմեջ միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ ընտրվեց 72-ամյա իտալացի Պրիմո Նեբեոլան: Քվեարկության իրավունք ունեցող բոլոր մասնակիցները միաձայն ընտրել էին Նեբեոլային, հաշվի առնելով նրա 14-ամյա աշխատանքային փորձը: *Փաստ*

«Սեւիլիային» եւ «Սելտային» պատժեցին

Իտալական ֆուտբոլի պրոֆեսիոնալ լիգայի որոշմամբ երկրի առաջին դիվիզիոնում հանդես եկող «Սեւիլիան» եւ «Սելտան» տեղափոխվել են երկրորդ դիվիզիոն: Նրանց փոխարինելու են «Ալբասետա» եւ «Վալյադոլիդ» թիմերը: Նման որոշումն անսպասելի էր եւ կապված է այն բանի հետ, որ «Սեւիլիան» եւ «Սելտան» ժամանակին ֆինանսական երաշխավորագրեր չեն ներկայացրել Իսպանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիային՝ «Սեւիլիան» 85 մլն պեսետ, իսկ «Սելտան» 2 անգամ պակաս գումարի համար:

Խոշոր փառատոն Գյոթեբորգում

Այսօր Շվեդիայի Գյոթեբորգ քաղաքում մեկնարկելու է թեթեւ ատլետիկայի աշխարհի հերթական առաջնությունը: Մարզական այդ խոշորագույն փառատոնին կմասնակցեն 192 երկրների հավաքականներ: Ամենաներկայացուցչական կազմը կունենա ԱՄՆ-ի պատվիրակությունը՝ 142 մասնակից: Գերմանիան կներկայանա 111 մարզիկ-մարզուհիներով: Ռուսաստանի մարզական պատվիրակությունն էլ պատկառելի է՝ 80 մասնակից: Քենիան շատ մասնակից չի ունենա, սակայն մասնագետների կարծիքով՝ այդ երկրի ներկայացուցիչները տարբեր տարածության վազքերում, սկսած 800 մետրից մինչեւ մարաթոնը, կարող են նվաճել հինգ ոսկե մեդալ: Ընդ որում՝ ուշագրավն այն է, որ այս անգամ Քենիայի հավաքականում չեն ընդգրկվել շատ անվանի մարզիկներ, ձանի որ մրցակցությունը շատ ուժեղ էր:

Նոր ֆիլմ Պելեի մասին

Իտալական հեռուստակայաններից մեկը արդեն սկսել է ցուցադրել մի կինոնկար նվիրված ֆուտբոլի արքա Պելեի կյանքին: Այդ ֆիլմն առաջիկայում պետք է ցուցադրվի նաեւ Ֆրանսիայում:

ՀՀ ֆուտբոլի առաջնությունում

ՀՀ ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնությունում այսօր կկայանան հերթական՝ 3-րդ տուրի հանդիպումները: «Ղարաբաղը» կհյուրընկալի «Կոտայքին», «Վանը» մրցելու է առաջատարի՝ «Փյունիկի» հետ, իսկ «Երեւանի» մրցակիցն է «Արագածը»: Խաղերի սկիզբը՝ ժամը 17-ին:

ՀԵՌԱԾԱՏԿ

8 մ 96 սմ. Սա պարզապես ֆանտաստիկա է

Իտալական Մեստրինե քաղաքում կայացած թեթեւ ատլետիկայի միջազգային խոշոր մրցաշարում կուբացի հեռացատկորդ Իվան Պեդրոսոն ցույց տվեց 8 մ 96 սմ արդյունք: Սա աշխարհի նոր ռեկորդ է եւ մեկ սանտիմետրով գերազանցում է 1991թ. Տոկիոյում կայացած աշխարհի առաջնությունում ամերիկացի Մայք Պաուելի նախկին ռեկորդը:

Հաղորդելով այս մասին, անգլիական մարզական մամուլը նշում է, որ «սա պարզապես ֆանտաստիկա է», եւ արդեն ֆչերն են հիշում, որ ժամանակին Մեխիկոյի օլիմպիադայում լեգենդար Բոբ Բիմոնի «XXI դարի թռիչքը» (8 մ 90 սմ արդյունքը), որն անհասանելի էր թվում, «չհիմացավ», մարզական պատմության մեջ արդեն գրանցվելով որպես աշխարհի նախկին ռեկորդ: *Արմենպրես*

ՃԱԿԱՏԱԳՐԵՐ

Իսպանիայի հեծանվային երիտասարդ հույսը զոհվեց

Ողջ Իսպանիան սգի մեջ էր: 25-ամյա պրոֆեսիոնալ հեծանվորդ Մարսին Վելասկոն զոհվեց Մադրիդի մոտակայքում, պարապմունքներից մեկի ժամանակ: Վելասկոն վարում էր իր հեծանիվը, երբ բեռնատար մի մեծ ավտոմեքենա նրան հարվածեց: Այս ողբերգությունը տեղի ունեցավ Վելասկոյի տուն վերադառնալու ճանապարհին, երբ մնում էր ընդամենը 4 կմ: Բեռնատարը եսևի հայելիով հարվածեց նրա գլխին: Ըստ ոստիկանության տեղեկությունների՝ Վելասկոն տեղնուտեղը մահացավ: Վելասկոյի հիշատակը հարգելու համար «Բանեստո» թիմը, որտեղ հանդես էր գալիս նաեւ երիտասարդ հեծանվորդը, հրաժարվեց Անդալուզիայի առաջնությունից, որտեղ պետք է մասնակցեր բաղմաճ տարարդությանը: Անտոնիո Մարսին Վելասկոն Իսպանիայի ամենահեռանկարային հեծանվորդն էր, որը «Տուր դը Ֆրանսի» մրցաշարում լավագույն երիտասարդ հեծանվորդը ճանաչվեց: «Մարսին Վելասկոն խոսանակի միակ հեծանվորդն էր, որ կկարողանար փոխարինել անվանի հեծանվորդ Միգել Ինդուրայնին», մի քանի շաբաթ առաջ հայտարարել էր «Բանեստո» թիմի տնօրեն Խոսե Միգել Էչավարին:

ԹԵԺ ԿԵՏ

Բոսնիացիների ցավն ու հավատը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Բոսնիացի Ֆարուկ Հաջիբեկիչը, որը հանդես է գալիս Ֆրանսիայի 1-ին դիվիզիոնի «Սոշո» թիմում, ուզում է իր երկիրը ճանաչել տալ եւ վավերացնել ՖԻՖԱ-ում: Հաջիբեկիչը, ինչպես նաեւ «Սոշոյում» հանդես եկող իր մյուս ընկերը՝ Մեզա Բազդարեւիչը, ծնվել են Սարաեւոյում: «Սարաեւոն բազմազգ քաղաքակրթություն: Նա ցավով ասում է. «Լավ միտք էր, որ Լիլեհամերում տեղի ունեցած վերջին ձմեռային օլիմպիական խաղերի ժամանակ պահանջվեց մեկ րոպե լռությամբ հարգել Սարաեւոյի զոհերի հիշատակը: Բայց ինչու՞ սպասել, որ 200 հազար մարդ զոհվի, հետո դիմել այս զգացմունքներին ու հարգանքին»: Հաջիբեկիչը եւ Բազդարեւիչը, որ անցյալում խաղացել են Հարավսլավիայի հավաքականում, ...

Բոսնիացիներ Ֆարուկ Հաջիբեկիչը (աջից) եւ Մեզա Բազդարեւիչը

...դեմ էր, որտեղ բոլոր ազգություններն իրար հետ ապրում էին համերաշխորեն եւ ամեն մի համայնք հարգում էր ուրիշների կրոնը, մշակույթը եւ ավանդույթները: Խառն ամուսնությունները շատ էին: Ցավոք, ծայրահեղականները վերջ դրին այս կացությանը», հայտարարում է կրոնով իսլամ Մեզա Բազդարեւիչը: Իսկ Հաջիբեկիչը հարցնում է. «Ե՞րբ պետք է վերջանա այս վաս երազը այս ջարդերը Եվրոպայի կենտրոնում: Մենք մեծապես հուզված ենք Սարաեւոյին այլ երկրների ցուցաբերած օգնությամբ: Բայց մենք այսօր ուզում ենք դատապարտել աշխարհի անտարբերությունը, որը շատ մեծ է ու հանցավոր»:

1984-ին Սարաեւոյում տեղի ունեցած ձմեռային օլիմպիական խաղերի բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ Հաջիբեկիչն էր, որ օլիմպիական ջահը ձեռքին մտավ լավկայի հավաքականում, հանձն են առել Բոսնիայի հավաքականի կազմակերպման ու պաշտպանության գործը: «Մենք կորցրել ենք մեր ազգային արժեքները՝ պատմությունը, մշակույթը: Սարաեւոյի օլիմպիական մարզադաշտը գերեզման է դարձել», ցավով հայտարարում է Հաջիբեկիչը: Հարավսլավիայի հավաքականի նախկին ավագը նյութական մեծ զոհողություններով օգնում է իր ազգի զավակներին: «Կառավարության պատերազմը անելիք չունենք մեր երկրում: Նրանց «առաքելությունը» ոչ մի արդյունք չտվեց եւ մեր ազգն իր վրա վերցրեց իր պաշտպանությունը», շարունակում է Հաջիբեկիչը, որն ուզում է ֆաղցրավենիով լի մի մեծ բեռնատարով գնալ Սարաեւո ուրախացնելու իր ազգի մանուկներին:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

«ԻՆՏԵՐՏՈՏՈ»

Ֆրանսիական թիմերի նշանաբանով

Ավարտվում է «Ինտերտոտոյի» մրցաշարը, որ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության բնտրական փուլ է համարվում: Քառորդ եզրափակիչ դուրս եկած 8 թիմերից 3-ը Ֆրանսիայի ներկայացուցիչներ էին: Դրանցից երկուսը կիսաեզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեցին: Ընդ որում քառորդ եզրափակչում միմյանց հետ մրցեցին ֆրանսիական երկու թիմեր «Ստրասբուրգը» եւ «Մեցը»: 2-0 հաշվով հաղթեց «Ստրասբուրգը»: Նույն հաշվով «Բորդոն» առավելություն հասավ Հոլանդիայի «Հերենվեն» թիմի նկատմամբ: Քառորդ եզրափակիչի մյուս երկու հանդիպումներում «Կայզերսլաուտերն» (Գերմանիա)-«Բոլոնիա» (Թուրքիա) եւ «Լեւերկուզեն» (Գերմանիա)-«Տիրոլ» (Ավստրիա) միջեւ խաղի հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակն ոչ-ոքի ավարտվեց: 11 մետրանոց հարվածներով հաջողություն ունեցան «Կարլսրուեն» եւ «Տիրոլը»: Կիսաեզրափակիչում մրցելու են «Տիրոլն» ու «Ստրասբուրգը», «Բորդոն» ու «Կարլսրուեն»:

NAAVI ավիաընկերությունը
կազմակերպում է ուղեւորություն
ուղիղ չվերթով
ԿԱՏՈՎԻՑԵ (Լեհաստան)
առեւտրաարդյունաբերական քաղաք
օգոստոսի 8-ից - 11-ը
Դուք կունենաք եզակի հնարավորություն
ներկա լինել գավաթակիրների գավաթի
խաղարկության մրցամարտին
«Արարատի» մասնակցությամբ
Տեղեկությունների համար դիմել
Մեսրոպ Մաշտոցի 42
Հեռ. 56-28-09
58-26-58

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԱՇԽԱՐՀ

Ռուսաստանում նոր ճգնաժամ է հասունանում

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Կրեմլին մոտ կանգնած աղբյուրներից Փաստի թղթակիցը տեղեկացել է, որ խորացող առճակատում է նկատվում ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի և վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի միջև: Մասնավորապես պատահական չի համարվում այն հանգամանքը, որ օգոստոսի 1-ին չկայացավ նրանց պլանային հանդիպումը «Բարվիխա» առողջարանում: Նույն աղբյուրները հավաստիացնում են, որ վարչապետի կարգադրությամբ հատուկ հանձնաժողով է ստեղծվել, որը պետք է քննության առնի արտգործնախարարության գործունեությունը՝ այն քննարկման ներկայացնելու կառավարության նախագահության նիստում: Նշվում է, որ այդ հանձնաժողովի կազմում ընդգրկված անձանց մոտ 70 տոկոսը անվտանգության ծառայության պրոֆեսիոնալ գործիչներ են: Ակնկալվում է, որ այդ ստուգումների արդյունքում Անդրեյ Կոզիրեւին խիստ տհաճ ու բարդ խոսակցություն է սպասելու կառավարության նախագահությունում:

Քրդական վտարանդի խորհրդարանը նիստ գումարեց

ՎԻԵՆՆԱ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌՈՅԹԵՐ: Թուրքահպատակ քրդերի կողմից ստեղծված վտարանդի խորհրդարանն անցյալ շաբաթ վերջին նիստ է գումարել Ավստրիայի մայրաքաղաքում: Նիստը գումարվել է անցյալ կիրակի օրը, գաղտնի պայմաններում, ինչպես հայտարարեց խորհրդարանի նախագահ Յաշար Քայան Բրյուսելից: Իր հերթին, Թուրքիայի արտգործնախարարության բանբեր Նուրեթթին Նուրկանը հայտնեց, թե ավստրիական իշխանությունները նախապես խոստացել էին, որ արտոնություն չեն տա նման հանդիպման համար: Այնուամենայնիվ, ասաց նա, մի քանի հոգի անտարբեր հավաքվել են մի մութ սենյակում և փակ դռների ետևում ինչ նշանակություն կարող է ունենալ: Եվրոպական աղբյուրներն իրենց հերթին նշեցին, որ քրդական վտարանդի խորհրդարանը որոշել է ամեն 3 ամիսը մեկ հավաքվել եվրոպական որևէ քաղաքում:

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

լուսանկարչական ապարատ
NIKON, CANON, MINOLTA
ֆիրմայի արտադրության:
Զանգահարել 533235:

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«ՇԱՆԹ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը:

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«ԿՈՆՍՈՒԼ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Լեռնային Ղարաբաղում բարեփոխումները կիրականացվեն աստիճանաբար

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ,
Սեփ. թղթակից, Ստեփանակերտ

«Պատերազմի ավերիչ հետևանքները վերացնելու և շուկայական հարաբերությունները արմատավորելու նպատակով տարեսկզբին մշակված բարեփոխումների կառավարական ծրագիրը կիրականացվի աստիճանաբար»: Այս մասին ասաց ԼՂՀ վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանը: «Առայժմ Ղարաբաղում չեն ստեղծվել նախադրյալներ շուկայական տնտեսության անցման համար, բացակայում է համապատասխան իրավական դաշտը, տնտեսավարող սուբյեկտները հիմնականում հանրային են: Վերոհիշյալից ելնելով գտնում ենք, որ բարեփոխումները պետք է իրականացվեն աստիճանաբար, քայլ առ քայլ: Իհարկե, երբ կառավարությունը նկատի, որ ժողովուրդն արդեն պատրաստ է անցմանը և ձևավորվել են տնտեսական անհրաժեշտ սուբյեկտները, մենք կարող ենք արագացնել թափը»:

Վարչապետը նշեց, որ բարեփոխումների կառավարական ծրագիրը մշակվել է 1995 թվի համար, սակայն կառավարությունը, նրա կարծիքով, արդեն կարող է կազմել 1996 թվի տնտեսական զարգացման ծրագրի հիմնադրույթները: Լեոնարդ Պետրոսյանի խոսքերով, արդեն որոշակի աշխատանք է տարվում այդ ուղղությամբ:

Վարչապետն այն կարծիքը հայտնեց, որ մի շարք ոլորտներ, հիմնականում սոցիալական բնագավառը, կրթությունը, առողջապահությունը, առայժմ պետք է զարգանան հին ձևով: «Երբ մենք ընդգծում ենք զարգացման աստիճանականության անհրաժեշտությունը, նկատի ենք ունենում առաջին հերթին կապիտալ ունեցող մասնավորի ձևավորումը: ԼՂՀ կառավարությունը համոզված է, որ շուկայական հարաբերությունների հապճեպ անցումը կհանգեցնի անցանկալի երևույթների և ցնցումների:

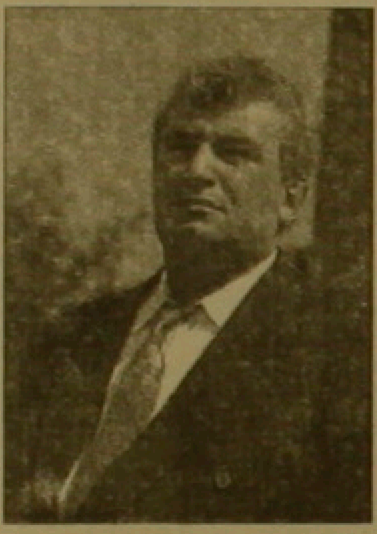

Հենց այդ պատճառով էլ ճիշտ ենք գտնում տնտեսական զարգացման աստիճանականությունը, միաժամանակ հաշվի առնելով, որ բարեփոխումների տեմպերը պետք է արագացնել, որպեսզի արդեն 96 թ. որոշ չափով հասնենք Հայաստանի մակարդակին, քանի որ ԼՂՀ-ն և ՀՀ-ն գտնվում են տնտեսական նույն գոտում», վերջում ասաց Լ. Պետրոսյանը:

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանը նախապատրաստվում է խորհրդարանական ընտրություններին, Ալիևը նույնպես

Աշնանը տեղի ունենալիք խորհրդարանական ընտրությունները կարծես թե երկրորդ պլան են մղել ցանկացած հարց ու խնդիր: Սա վերաբերում է նաև Ադրբեջանի Միլլի մեջլիսին, որը քննարկում է ընտրությունների մասին օրենքը: Քննարկումների առաջին իսկ օրը ցույց է տվել, որ հնարավոր չի լինելու հեշտ ու հանգիստ անցկացնել հանրապետության նախագահի աշխատակազմի ներկայացրած օրենքի նախագիծը, որը խորհրդարանին է «մատուցվել» Հ. Ալիևի աշխատակազմի իրավական բաժնի կողմից: Ի հակադրություն սրան, «Ազգային անկախություն» կուսակցության նախագահ Էթիբար Մամեդովը օրակարգ է մտցրել ընտրությունների մասին օրենքի իր կուսակցության մշակած նախագիծը: Եվս մեկ նախագիծ, որն ի դեպ, մշակվել է Աբուլֆազ Էլչիբեյի իշխանության օրոք և հավանության արժանացել «կլոր սեղանի» կողմից, խորհրդարան է մտել մի շարք անկախ պատգամավորների ջանքերի շնորհիվ: Չնայած այս ամենին, քննարկումների առաջին օրը լսվել են օրենքի նախագահական տարբերակի մասին զեկույցը և այդ առթիվ հնչած հարցերի պատասխանները: Այլընտրանքային տարբերակները քննության առարկա կդառնան Միլլի մեջլիսի օգոստոսի 4-ի նիստում: Մինչդեռ շատերը համոզված են, որ գիշերվա ժամերն օգտագործվելու են որոշ պատգամավորներին «մշակելու» և նրանց հետ «բացատրական աշխատանք» տանելու համար:

Միաժամանակ, արդարադատության նախարարությունը հրաժարվեց գրանցել Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատ կուսակցությանը: Ինչպես հաղորդեցին Խաբար սերվիս գործակալությանը ԱԺՃԿ-ի մամլո ծառայությունում, դրա պատճառը կուսակցության բուն անվանումն է և նրա նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյի անձը: Նախարարի տեղակալ Սաղրքա Հասանովան հայտարարել է ԱԺՃԿ-ի ներկայացուցիչներին, որ երբ այս խոչընդոտները վերացվեն, ապա այն անարգել կգրանցվի:

Փաստ

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ»
ֆիրման առաջարկում է

10 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման յուրաքանչյուր 10 օրը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք
ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):

Զբոսաշրջիկների խմբերը արդեն հանգստանում են արևաշող Կիպրոս կղզում
Առաջիկա թռիչքները՝ օգոստոսի 6,15,24-ին:

Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)
Երկտեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, խոհանոց)
3-օրյա էքսկուրսիա ՊՈՐՏ - ՍԱՅԻԴ (Եգիպտոս) և ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ կիպրական օվկիանոսային «Արլանդե» ջերմանավով:
Ուղեգրի արժեքը $460 + 96.000 դր.

Ֆիրման առաջարկում է նաև 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում ($300 + 120.600դր.)
և մասնավոր վիլլաներ Նեսեբր առողջարանում ($420):

Վճարումը՝ համարժեք դրամով, կանխիկ կամ փոխանցումով

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 512, 523, 530 սենյակ
Հ.Պարոնյանի փ. 1 (Զկան խանութի դիմաց)
եւ Գ. Փարպեցու 22 (նախկին Ղուկասյան)
Հեռ. 52-42-65, 59-45-12, 53-15-00, 59-45-23, 56-51-06

«ՍՏԻԼԸ» հրավիրում է Ձեզ դասընթացների հետևյալ մասնագիտությունների գծով

Վարսահարդար
6 ամիս

Գեղարար (կոսմետիկ)
6 ամիս

Մետաղի գեղարվեստա կան մշակում (ոսկերիչ, արծաթագործ)
10 ամիս

Ք. Երևան, Ա. Տիգրանյանի փողոց 21
Ինդուստրիալ-մանկավարժական տեխնիկում
25-33-65, 25-83-60

ԱՐՄԵՆԻԱ
ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՑԵՆԱԳԻՏ
ԴԱՀԼԻՃ

ՕԳՈՍՏՈՍԻ
3-ից 9-ը
ՍԿԻԶԲԸ ԺԱՄԸ
21.00

ՇՈՈՒ ԾՐԱԳԻՐ
«Մոսկովյան աստղեր»

Star's Express բալետային խմբի և Յուրմալայի երգի փառատոնի մենակատարների մասնակցությամբ
Ծրագրի արժեքի մեջ մտնում է
արտանդերային ճաշացանկ
Լրացուցիչ տեղեկություններ
525393

Երևանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը կատարում է 1995–96 ուստարվա ընդունելություն հետևյալ ֆակուլտետներում

◇ Միջազգային հարաբերություններ և թարգմանչություն ◇ Միջազգային իրավունք ◇ Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ ◇ Միջազգային ինֆորմացիա և թարգմանչություն ◇ Պարսից լեզու, գրականություն և թարգմանչություն ◇ Իրավագիտություն ◇ Մենեջմենթ և մարքեթինգ ◇ Բանասիրական ◇ Պատմություն և ազգագրություն ◇ Մանկավարժություն և տարրական կրթության մեթոդիկա ◇ Նախադպրոցական մանկավարժություն և հոգեբանություն ◇ Քիմիա և կենսաբանություն ◇ Դեֆեկտոլոգիա ◇ Կիրառական մաթեմատիկա:

Ընդունելությունը կատարվում է մրցութային կարգով:

Ուսման տևողությունը մանկավարժության և տարրական կրթության մեթոդիկայի, նախադպրոցական մանկավարժության և հոգեբանության ու դեֆեկտոլոգիայի ֆակուլտետներում չորս տարի է, մյուս ֆակուլտետներում՝ հինգ տարի: Համալսարանը կնքված պայմանագրերի հիման վրա կարող է գերազանցիկ ուսանողներին և նյութական աջակցող ասպիրանտներին ուղարկել սովորելու, իսկ երիտասարդ դասախոսներին վերապատրաստման Միլանի, Փարիզի, Մարսելի, Աթենքի, Սալոնիկի, Թեհրանի և Վառնայի համալսարաններ, Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտ:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը. միջնակարգ կրթության վկայական, միջնակարգ մասնագիտական կրթության դիպլոմ, տեղեկանք առողջության մասին, վեց լուսանկար (3x4 սմ չափի):

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչև սեպտեմբերի 2-ը, քննությունները կանցկացվեն սեպտեմբերի 3-ից 10-ը: Համալսարանի հասցեն՝ Ալեք Մանուկյան (նախկին Մռավյան) 13: Հեռախոսներ՝ 55-67-90, 55-46-80:

ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1912. Տպաքանակը՝ 7000. Ստորագրված է տպագրության՝ 3. 08. 1995. Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@